

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0-24h: 0700/017-017
по цени локалног
позива
или: 011/30-60-680

ТЕМА БРОЈА: Фонд за пензијско и инвалидско осигурање склопио уговоре са двадесетак бања у Србији које пензионерима омогућавају да одмор и терапије плате на шест месечних рата

И ЗА ПЕНЗИОНЕРСКИ ЦЕП

Бања Ковиљача

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

И ЗА ПЕНЗИОНЕРСКИ ЦЕП

ДИРЕКТОР:

Драгана Калиновић

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:

Булевар уметности бр 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:

011/2017-437
факс: 2017-437

РЕДАКЦИЈА ЗА ВОЈВОДИНУ:

Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК:

Ика Митровић,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail: ika.mitrovic@piovoj.rs

ШТАМПА:

Штампарија Балкан, Инђија

ОГЛАШАВАЊЕ:

011/2017-437

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:

www.pio.rs/glasosiguranika

Реч уредника

Протеклих дана много се причало и писало о резултатима анкете коју је недавно спровео Београдски центар за безбедносну политику, а по којој је 68 одсто грађана Србије изјавило да, када је у питању њихова лична сигурност, више верују комшијама и пријатељима него војци и полицији, односно држави. Ови резултати не треба да изазивају чуђење и вероватно би били слични и у земљама у којима државне институције нису пролазиле кроз искушења и турбуленције као код нас, јер – природно је да се пре ослањамо на неког свог, познатог, него на деперсонализовану безличну институцију. Оно што чуди, и истовремено буди наду, јесте чињеница да грађани уопште у некога имају поверење у тако великом проценту. То може да буде добар знак да, без обзира на све кризе, моралне ерозије и сумње у систем вредности, упркос понекад преовлађујућем цинизму и неповерењу, базична вера у људе није нестала.

Ко људима све верује, пролази рђаво, ко ништа не верује, још горе – поучио је одавно Иво Андрић, проницљиви познавалац људске природе. Није лако ићи кроз живот са сталним теретом

сумње и подозрењем, а није ни здраво. Живимо у времену које захтева да свако мисли најпре на себе, а мало или нимало на друге, и у таквим условима срећемо људе чије је намере понекад тешко прозрети. Многи се штите тако што сами носе своје бреме, увек на дистанци од других, како би у тренутку кад им неко окрене леђа били што мање повређени.

Али, кажу психолози, уколико верујемо да живимо у свету без икаквих правила, у коме су људи превртљиви и непоуздани, могућност да остваримо блискост и поверење биће врло мала, а извесност да останемо сами јако велика. Искушења постоје али много тога зависи од нашег погледа на свет и људе у њему. Која је мера и где је разумна граница тога да ли ћемо веровати свима, или можда ником, ствар је, значи, личне спознаје и опредељења и нема заштите од ризика.

Па ипак, волим да мислим да су сви људи ОК, мислим да бих одлепила када бих полазила од супротне претпоставке, рече јутрос једна девојка својој другарици у аутобусу и свима нам улеша дан.

М. Јовановић

Поглед са пилоне

Мајстори документарних филмова о највећим грађевинама света, екипа *Дискавери канала* бравила је крајем прошле године у Београду, баш у време када су се завршавали радови на бетонском делу пилоне моста преко Аде Циганлије. Материјал настао током десет дана проведених на градилишту преточен је у једночасовну емисију која је на овом сателитском каналу недавно приказана у оквиру серијала „Градимо веће и боље“. Тако се архитектонским чудима света придружио и мост на Ади за који је и сам аутор, Дени Форстер, гледаоцима најавио да „одузима дах“.

Екипа Дискаверија, која прати грађевинска дешавања широм света и навикла је на највеће подухвате, не гаји никакве сумње да ће овај мост постати нови симбол српске престонице. Да би гледаоце провели кроз процес изградње и до детаља приказали обележја импресивне грађевине, сниматељи су буквално висили на каблу који повезује мостовску конструкцију са пилоном.

Мост је представљен као невероватна грађевина специфичне технике градње, једини у Европи који има само један носећи стуб тежак 60.000 тона, косе каблове на средини и при томе је асиметричан. А документарца је снимљен баш у тренутку када је пилон достигао пуну висину.

– Први пут у историји биће изграђена конструкција тешка 8.600 тона коју ће носити само један стуб. Ради се о подизању најтежег терета до сада, и то је историјски тренутак не само за Београд, већ и за архитектуру – каже у емисији Дени Форстер, иначе и сам архитекта.

Поред овога, гледаоци Дискаверија могли су да сазнају да ће мост на Сави имати шест саобраћајних трака, пешачке и бицикличке стазе, као и инфраструктуру за шински метро. Кад буде завршен, биће најшири икада направљен мост те врсте, са пилоном и косим кабловима који су позиционирани на средини, тако да ће први пут у свету возачи имати феноменалан поглед са моста.

Свет је, дакле, о нашем будућем симболу обавештен из прве руке преко одушевљене екипе познатог канала, а ми само цитирамо Александру Тиганас, директорку Дискаверија за југоисточну Европу:

– Ова епизода је једна од најбољих у серији јер се не ради само о мосту већ приказује Београд као град који се радује будућности.

М. Ј.

ЗБОГ ВЕЛИКОГ БРОЈА ЗАХТЕВА ЗА ПРИЗНАВАЊЕ СТАЖА ПО ОСНОВУ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ И НЕПОТПУНИХ ДОКАЗА

Поновно утврђивање својства осигураника

Обавезно пензијско и инвалидско осигурање лица која обављају професионалну делатност (уметници, други радници у култури, новинари, спортисти, манекени, адвокати, свештеници и верски службеници, аутопревозници и други) до 30. јуна 1983. године било је регулисано уговорима о спровођењу пензијског и инвалидског осигурања које су њихове професионалне организације (удружења, савези) закључиле са надлежном организацијом за пензијско и инвалидско осигурање (Републичка СИЗ ПИО радника) на основу Закона о пензијском и инвалидском осигурању (Сл. гласник СРС, бр. 51/72) а од 1. јула 1983. године законима о пензијском и инвалидском осигурању.

У складу са одредбама наведених прописа, својство осигураника се овим лицима утврђивало, и данас се утврђује, на основу пријаве на осигурање и одјаве осигурања ако се оне поднесу у року који је за то прописан. Уколико се ове пријаве не поднесу у прописаном року, својство осигураника утврђује Фонд ПИО решењем на захтев лица које је обављало професионалну делатност. Уз такав захтев обавезно се подносе докази да се неко заиста бавио одређеном професионалном делатношћу. До 8. августа 1990. године као доказ за утврђивање својства осигураника и стажа осигурања могле су се користити и изјаве сведока, али од тог датума они се не могу доказивати на тај начин. Важећи Закон о ПИО садржи изричиту одредбу која прописује да се својство осигураника, основ осигурања, зараде, накнаде, уговорене накнаде и висина уплаћеног доприноса не могу утврђивати на основу изјава сведока већ на основу јавних исправа и евиденција прописаних законом.

Имајући све ово у виду, да би се утврдило својство осигураника по основу обављања професионалне делатности, неопходно је утврдити да је лице у периоду за који тражи утврђивање овог својства заиста обављало професионалну делатност као члан одговарајућег удружења и да му је обављање те делатности било једино или главно занимање, с тим што се ове чињенице, дакле, не могу заснивати на изјавама сведока већ се утврђују на основу јавних исправа издатих у складу са Законом о општем управном поступку и евиденција прописаних законом.

Досадашње искуство нам говори да је свакој измени Закона о пензијском и инвалидском осигурању претходио повећан број захтева за утврђивање својства осигураника по свим основама, па и по основу обављања професионалне делатности. То је разумљиво јер се изменама Закона о ПИО по правилу поштравају услови за остваривање права на пензију, па лица која су близу испуњења тог услова покушавају да га остваре пре измене закона. Ово искуство је потврђено и 2010. године, поготово у другој половини, када је дошло до знатног повећања броја захтева за утврђивање својства осигураника по основу обављања професионалне делатности, нарочито као играча фолклора.

Већину ових захтева поднела су лица која нису имала довољно стажа за остваривање права на пензију, па су тражила да им се утврди својство осигураника тачно за онолико година, месеци и дана колико им је недостајало да наврше пун стаж (35 годи-

на за жене и 40 година за мушкарце) и тако испуне услов за старосну пензију. Због повећаног броја захтева повећан је и број донетих решења у првом и другом степену, али је приликом доношења другостепених решења уочено да докази на основу којих је утврђено својство осигураника нису адекватни. У једном случају нам је чак културно-уметничко друштво чија потврда се налазила у предмету доставило нову потврду по којој је ранија била фалсификат јер је нису они издали.

Имајући у виду знатно повећан број захтева и уочене проблеме са доказима, у Фонду ПИО је одлучено да се изврши контрола донетих решења о утврђеном својству осигураника по основу обављања професионалне делатности. Контрола је започета почетком фебруара ове године и њоме је обухваћено 1.890 решења. Од тог броја, 779 решења је донето у периоду од 1. јануара 2005. до 31. децембра 2009. године, а 1.111

решења у току 2010. и почетком 2011. године. И ови бројеви показују колико је био повећан број захтева у 2010. години у односу на ранији период. Од 1.111 решења донетих у току 2010. и почетком ове године, 991 решење је као основ за утврђивање својства осигураника имало фолклор, 29 новинарску делатност, а осталих 91 филмску, телевизијску, спортску, манекенску, ликовну, примењену, аутопревозничку и другу делатност. У Дирекцији Фонда је, од укупног броја прегледаних предмета, вођена допуна поступка у 712 случајева да би се утврдило на основу којих доказа и евиденција су издате потврде које су послужиле као доказ за утврђивање својства осигураника.

Допуна поступка је спроведена у сарадњи са културно-уметничким друштвима, појединим удружењима и послодавцима и тада је установљено да КУД-ови и поједина удружења нису издавали потврде и уверења на основу евиденција које су водили у периоду за који се утврђује својство осигураника, већ их су издавали на основу личног сазнања одговорних лица, других чланова друштва или изјава сведока. Поједина удружења су те потврде користила као основ за увођење у своје евиденције, ретроактивно и по неколико деценија уназад, и за издавање својих потврда и уверења.

У једном броју случајева сама културно-уметничка друштва су обавестила Фонд ПИО да нису издала потврде на основу којих је донето решење, утврђено својство осигураника и стаж осигурања, а у одређеном броју предмета решења о својству осигураника донета су на основу потврда и уверења удружења издатих на основу неоверених фотокопија уговора о ангажовању лица. Због сумње у веродостојност ових доказа ти предмети су посебно издвојени и о њима је писмено обавештено Министарство унутрашњих послова.

С обзиром на то да се својство осигураника и основ осигурања не могу утврђивати на основу изјава сведока већ на основу званичних евиденција и јавних исправа издатих у складу са Законом о општем управном поступку, сва решења која су донета на основу таквих доказа биће поништена у законом прописаном поступку, као и стаж остварен на основу њих. У поступку који ће бити спроведен након тога, осигураницима ће бити омогућено да доставе нове доказе који се заснивају на јавним исправама и званичним евиденцијама. Лицима која су са овим стажемом остварила право на пензију, а без њега не испуњавају прописане услове за стицање тог права, решења о праву на пензију ће бити укинута и пензије им се неће исплаћивати од дана укидања. Истовремено, Фонд ће овим лицима вратити уплаћене доприносе за пензијско и инвалидско осигурање.

Жељко Симић,
начелник Одељења за матичну евиденцију Фонда ПИО

ДА И ПЛИТАК ПЕНЗИОНЕРСКИ ЦЕП ПОДНЕСЕ

У бању на рате

Фонд ПИО обновио уговоре са бањама о плаћању на рате, од пензије

Уколико ни по којем основу не спадасте међу оних десетак хиљада пензионера који ће овог лета бесплатно моћи да иду на бањски опоравак, а одмор и понека терапија у природном окружењу су вам преко потребни, можда није лоше да знате да у већини наших бања постоји могућност да боравак платите на више месечних рата, и то тако што се оне одбијају од пензије.

оверите у матичној филијали Фонда (преко које примате пензију) и пошаљете назад у бању. Остаје још да сачекате дан када вам почиње одмор и приликом пријаве на рецепцију изабраног одмаралишта уз личну карту приложите и последњи чек од пензије. Следећих десет дана треба само да се опустите, одмарате, и уживате у свему што та бања може да вам понуди – одговарајуће терапије, купке, шетње.

Цене у бањама са којима је Фонд склопио уговоре о плаћању на рате углавном се односе на такозвани беодан, што значи пун пансион са три obroка дневно, ноћење

Рибарска бања

Фонд за пензијско и инвалидско осигурање склопио је уговоре са двадесетак бања у Србији које пензионерима омогућавају да одмор плате на шест месечних рата. Уколико сте заинтересовани за овакав вид одмора и опоравка, ваше је да одаберете бању која вам одговара и позовете ради договора о термину у ком бисте тамо боравили, терапијама које бисте користили и да, од нуђеног, одаберете хотел и собу чија вам је цена најприступачнија. Из бање ће на вашу кућну адресу стићи образац који треба да

у двокреветној соби, уз све врсте терапија које бања нуди. Могуће је уплатити и само пун пансион, без терапија, али људи углавном воле да, када су већ у бањи, искористе и све могућности које су им на располагању. Наравно да се терапије, уколико су потребне, договарају са бањским лекарем, који после прегледа и евентуалних анализа саветује шта би коме највише одговарало.

Најјефтинији пансион ове године је у лечилишту „Бањица“ у Сокобањи, где је цена 1.990 динара дневно, а отплата је на

Где на одмор

Уколико желите да користите одмор уз могућност плаћања на више рата које ће вам се одбијати од пензије, први корак је ваш – морате да позовете бању и одмаралиште са којима Фонд ПИО има уговор. Да бисмо вам олакшали избор, ево списка са ценама „беодана“:

осам месечних рата. Најскупље је у Врњачкој Бањи – овде се цене крећу и до 4.340 динара дневно за „беодан“, зависно од хотела и врсте смештаја. Пензионери су, према подацима које смо добили од запослених у бањама, али и у Дирекцији РФ ПИО, најзаинтересованији за боравак у Пролом бањи, где их је лане било око хиљаду и по, а и ове године већ увелико зову и резервишу места за одмор који ће платити на рате.

Ево малог подсетника на то шта од које бање можете очекивати, можда ће вам помоћи да се лакше одредите: Пролом бања је, рецимо, позната по лечењу бубрежних, стомачних и кожних болести, док је Луковска бања погодна за лечење реуматизма, спондилозе, остеоопорозе и гинеколошких обољења. Гости који буду желели да бораве следећег месеца у Пролом бањи, мораће да резервишу место бар десет дана раније, поручују из ове бање.

Сокобања спада у ред туристичких центара са најдужом традицијом и једно је од најпосећенијих места у Србији. Лековите воде и чист планински ваздух, са пуно озона, идеални су за лечење и рехабилитацију.

У Врњачкој Бањи се налази седам минералних извора. То су: Топла вода, Слатина, Снежник, Језеро, Борјак, Бели извор и Врњачко врело, од којих се за терапије користе четири (Топла вода, Снежник, Језеро и Слатина), док се две флаширају као стона

минерална вода (вода „врњци“ са извора Топла вода и Врњачко врело).

Врњачке минералне воде се примењују код лечења шећерне болести, стања после прележане заразне жутице, хроничног запаљења црева и желуца, болести жучне кесе и жучних путева, чира у желуцу и дванаестопалачном цреву, болести бубрежне карлице, мокраћне бешике и мокраћних путева и других болести.

Једина туристичка агенција која органи-

зује одмор у бањама за пензионере је „Рекреатурс“. У понуди ове агенције су све бање у Србији, уз више могућности плаћања на рате: кредитним картицама, чековима или, преко удружења пензионера и РФ ПИО, одбијањем од пензије. У овој агенцији кажу да се пензионерима који бораве у објектима „Рекреатурса“ у Чању, Рафаиловичима код Бечића, на Златару, Копаонику, у Ивањици и на Сребрном језеру одобрава попуст од 15 одсто.

Весна Анастасијевић

1.	„Планинка“, Куршумлија; беодан: 2.500 динара	027-381-512
2.	„Боро Шкорић“, Бања Бадања; беодан: 2.680 динара	015-863-190
3.	Завод за специјализовану рехабилитацију „Агенс“, Матарушка бања; беодан: 2.570 динара	036-5412-124
4.	Завод за превенцију, лечење и рехабилитацију болести крви „Ивањица“, Ивањица; беодан: 2.115 динара	032-662-261
5.	Завод за рехабилитацију „Бања Јунаковић“, Апатин; беодан: 4.085 динара	025-772-311
6.	Специјална болница за рехабилитацију „Бања Ковиљача“, Бања Ковиљача; беодан: 3.480	015-818-270
7.	Завод за специјализовану рехабилитацију „Гејзер“, Сијаринска бања; беодан: 2.519 динара	016-895-128
8.	Здравствена установа за специјализовану рехабилитацију „Врело“, Бујановачка бања; беодан: 2.370 динара	017-653-459
9.	Завод за специјализовану рехабилитацију „Гамзиград“, Гамзиградска бања; беодан: 2.760 динара	019-450-447
10.	Завод за специјализовану рехабилитацију „Бања Кањижа“; беодан: 3.400 динара плус 1.500 динара први преглед	024-875-357
11.	Специјална болница за ортопедска, коштано-зглобна и дегенеративна обољења, Рибарска бања; беодан: 3.100 дин.	037-865-270
12.	Завод за превенцију, лечење и рехабилитацију кардиоваскуларних обољења „Златар“, Н. Варош; тренутно не ради	033-61-777
13.	Институт за рехабилитацију „Селтерс“, Младеновац; беодан: 3.100	011-824-11-00
14.	Институт „Радон“, Нишка бања; беодан: 3.700 динара	018-502-046
15.	Специјална болница „Меркур“, Врњачка Бања; беодан: 4.340 динара	036-611-147
16.	Завод за специјализовану рехабилитацију дегенеративног реуматизма „Врањска бања“; беодан: 2.430 динара	017-546-284
17.	Специјална болница „Русанда“, Меленци; беодан: 2.300 плус 1.000 динара за специјалистички преглед	023-731-050
18.	Специјална болница за лечење мишићних болести „Новопазарска бања“, Нови Пазар; беодан: 2.500 динара	020-371-559
19.	Природно лечилиште „Бањица“, Сокобања; беодан: 2.990 динара	018-830-224
20.	Завод за рехабилитацију „Пролом бања“, Пролом бања; беодан: 2.950 динара	027-88-022

Седма Бренд конференција у Београду

У Центру Сава је средином јуна одржана седма Међународна бренд конференција под називом „Брендинг региона и градова – стране директне инвестиције, раст извоза и развој туризма“.

Конференција је одржана под покровитељством Националне агенције за регионални развој, Привредне коморе Србије и НАЛЕД-а и бавила се функцијом брендинга у реализацији ова три најважнија економска циља – привлачењу директних страних инвестиција, расту извоза и развоју туризма. На скупу у Сава центру гостовали су водећи светски експерти из ове области, а интересантна је била и презентација Завода за интелектуалну својину на тему „Жигови и ознаке географског порекла – утицај на развој региона“.

Ужице: трудницама цела плата

Јавност је поздравила одлуку Градског већа Ужица о прихватању иницијативе да се женама, за време док су на трудничком боловању, из градског буџета обезбеди новчана надокнада до пуног износа зараде. Ово се односи на све труднице које су у радном односу, а имају пребивалиште на територији Ужица, без обзира на то где се налази седиште предузећа у коме су запослене.

Упркос бројним мерама за поспешивање наталитета, у готово свим општинама на подручју Златиборског округа бележи се осетно смањење прираштаја становништва. Забрињава и то што је, посебно на сеоском подручју, све мање склопљених бракова, али и све више развода брачних заједница, углавном између младих супружника.

Стратегија развоја индустрије 2011–2020

У организацији Министарства економије и регионалног развоја, Министарства финансија и Привредне коморе Србије, у Скупштини Војводине одржана је 16. јуна јавна расправа о Нацрту Стратегије и политике развоја индустрије Србије 2011–2020. Домаћини су били Покрајински секретаријат за привреду, ПКВ и регионалне коморе Суботице, Сомбора, Зрењанина, Панчева, Новог Сада, Кикинде и Срема.

Стратегија дефинише приоритете индустријске политике од 2011. до 2020. године, а њен циљ је опоравак наше индустрије и покретање њеног раста и развоја кроз ревитализацију и реинжењеринг постојећих капацитета, развој технолошких основа и промене постојећег технолошког профила секторске структуре. Стратегија пројектује и резултате раста до 2020. године по којима би требало да се производња у односу на 2010. удвостручи, да се повећа продуктивност за око 50 процената, да порасте учешће робног извоза на 50 одсто БДП-а, да просечан годишњи раст инвестиција буде 10 процената, као и да се у прерађивачкој индустрији запосли нових 75.000 радника.

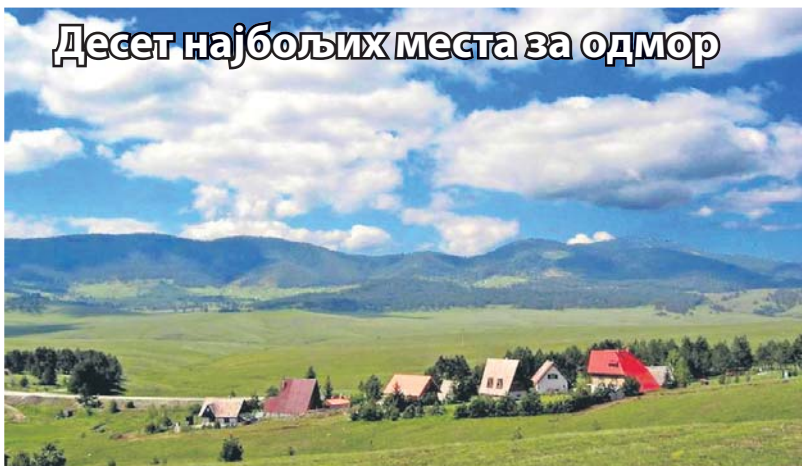
Основни задатак ове расправе био је да прикаже најважније садржаје нове стратегије развоја индустрије и да, кроз дијалог, унапреди и усагласи понуђена решења.

Угрожена чачанска привреда

Од 44 предузећа колико их је приватизовано у последњих десет година у Чачку, данас не ради њих 16. У тим некада друштвеним фирмама пре доласка нових власника било је запослено више од 12.000 радника, а тренутно је на радним местима остало тек нешто више од четвртине. За само неколико недеља банкротирала су два некада успешна чачанска предузећа, Фабрика чипса и „Исхрана“, те је за кратко време без посла остало око 230 радника. Банкрот прети и Фабрици хартије „Божо Томић“, тако да за egzистенцију стрепи још 280 запослених.

Десет најбољих места за одмор

Врњачка, Овчар и Сијаринска бања, село Катићи, Перућац, Сребрно језеро, Белоцркванска језера и планине Копаоник, Златибор и Тара места су која, по оцени домаћих туристичких стручњака, спадају у десет најбољих дестинација за одмор у Србији.

Критеријуми за ову листу били су квалитет услуге, садржајност, лепота природе, близина воде и интересантних излетишта, а одмор у овим местима кошта колико и на мору, па чак и више. Рецимо, за 10 дана на бази полупансиона у хотелу „Бреза“ у Врњачкој Бањи по особи треба издвојити 18.400 динара, а у хотелу „Палисад“ на Златибору и до 44.100 динара. Слично је и на Копаонику – у хотелима „Гранд“ и „Ангела“ полупансион у летњој сезони кошта 43 евра дневно. Али, то очигледно није сметња да Копаоник од почетка године буде најпосећенија дестинација у Србији

Повишица од октобра

Потпредседник Владе Србије, др Јован Кркобабић, изјавио је да ће од 1. октобра ове године пензије бити повећане највероватније за пет до шест процената.

То значи да ће, са претходна два повећања од око девет одсто, у овој години пензије бити увећане укупно за 14 до 15 процената, казао је Кркобабић.

Најстарији грађани могу да буду мирни, јер је реформом система пензијског и инвалидског осигурања обезбеђено да се пензије поново усклађују са растом зарада.

Исплата пензија

Исплата другог дела мајске пензије корисницима из категорије запослених почела је 25. јуна.

Бившим пољопривредницима други део мајских припадности исплаћује се од 21. јуна, а самосталци су целе мајске пензије примили 2. јуна.

За 65.000 београдских пензионера по 4.000 динара

Почела је исплата нове транше једнократне помоћи београдским пензионерима чије су пензије до 15.000 динара. Помоћ у износу од по 4.000 динара стиже у домове око 65.000 пензионера у главном граду који живе на ивици егзистенције.

Јавни радови за особе са инвалидитетом

Под покровитељством Националне службе за запошљавање и Министарства економије и регионалног развоја први пут ове године спроводи се програм јавних радова за особе са инвалидитетом. Реч је о пројектима за упошљавање или пружање услуга особа са хендикепом. На подручју крагујевачке филијале НСЗ одобрено је осам пројеката у којима ће бити радно ангажовано 146 незапослених инвалидних лица.

Јавни радови ће се изводити у два основна програма – у првом ће бити радно ангажована незапослена лица са хендикепом, а други програм обухвата пружање помоћи таквим лицима. На подручју Крагујевца биће реализована четири таква пројекта, од чега су три намењена упошљавању особа са инвалидитетом, а један за пружање услуга. За остварење ових пројеката на подручју крагујевачке филијале НСЗ биће издвојено око 29 милиона динара, а предвиђено је да реализација програма траје шест месеци.

„Воде Војводине“ за народне кухиње

ЈВП „Воде Војводине“ поклонило је, као корисник рибарског подручја у Покрајини, Црвеном крсту Војводине пола тоне очишћене рибе и једнократну новчану помоћ у износу од 50.000 динара, што ће ова хуманитарна организација искористити за припрему око 2.000 оброка корисницима народних кухиња. Донација је резултат иницијативе Владе Војводине да се изрази захвалност покрајинском Црвеном крсту за учешће у одбрани од поплава, као и жеље да се истакне друштвени значај ове организације.

Сиња Сомер, секретар Црвеног крста Војводине, истакла је да се најтеже обезбеђују намирнице за топле оброке који се деле на посебним пунктовима народних кухиња у 20 војвођанских општина, као и да оброци који се припремају за социјално најугроженије суграђане оскудевају баш месом. Због тога је упућен апел, коме су се придружили Бојан Пајтић, председник покрајинске Владе, и Атила Салваи, директор „Воде Војводине“, и свим другим друштвено одговорним институцијама да колико могу помогну ове активности Црвеног крста.

Председник Владе Војводине изјавио је да је у последње две године, преко покрајинских робних резерви, издвојено више од 2.300 тона хране која је усмерена у народне кухиње, и да су захваљујући томе створене залихе намирница за три месеца. У Војводини се, иначе, дневно подели 9.560 топлих оброка, а од тога око 600 у Новом Саду.

Просечна нето плата 35.362 динара

Просечна нето зарада у мају ове године износи 35.362 динара и када се упореди са просечном зарадом без пореза и доприноса у априлу номинално је нижа за 10 одсто, а реално за 10,4 процена.

Просечна бруто зарада у Србији исплаћена у мају 2011. године износи 49.064 динара и номинално је нижа за 10, а реално за 10,4 одсто од априлске.

Пад зарада исплаћених у мају, у односу на април 2011. године, резултат је, пре свега, динамике исплата. Наиме, крајем априла су због ускршњих и првомајских празника исплаћене и зараде које би иначе биле исплаћене почетком маја.

ОТВОРЕН ИНФОРМАТИВНИ ЦЕНТАР ЗА СТАРИЈЕ

Свеобухватна обавештеност и помоћ

Ово је први овакав сервис који пружа важне информација из области социјалне и здравствене заштите, ПИО, банкарских услуга, образовања...

У Београду, од 10. јуна, ради сервис који је замишљен као подршка старијим лицима у тражењу одговора на сва питања која их интересују и помоћ у решавању свакодневних проблема. Информативни центар за старије основала је Установа Геронтолошки центар Београд уз подршку Министарства рада и социјалне политике. У првих седам дана рада забележено је око четрдесет позива, а било је и оних који су лично навратили у просторије центра. Питања су се најчешће односила на остваривање права из ПИО и здравствену заштиту, а нешто мање на социјалну заштиту (смештај у установе социјалне заштите, остваривање права на туђу негу и помоћ, материјално обезбеђење породице). О запосленима у Инфоцентру, о значају и врсти информација и услуга, за наш лист је говорила Бранкица Јанковић, директорка Геронтолошког центра Београд.

– Оснивање центра је наизглед мали корак али је велика помоћ старијим људима. У најкраћем, он је свакодневна подршка и потпуно нов приступ овој популацији. Потенцијалне кориснике ћемо обавештавати о услугама и пријему у Геронтолошки центар Београд, промовисаћемо све институције које су им од помоћи, истичати здрав живот и подстицати међугенерациску солидарност. Дошла су друга времена, овакав демографски тренд ће се сигурно наставити и зато је битно да се томе прилагодимо и унесемо

Бранкица Јанковић

потребне промене у све сфере живота. Информације се могу добити сваког радног дана од 8 до 20, а суботом од 8 до 13 сати. Позиви се не наплаћују, а суграђани који то желе могу и да наврате у просторије центра у Улици краљице Наталије 52 – наводи наша саговорница.

У информативном центру раде стручњаци који су упућени у проблеме старих и који имају вишегодишње искуство у тој материји.

– Свесни смо тога колико је важно ко даје информацију. Наши запослени поседују значајно искуство и одмах могу да препознају и разврстају питања према групама, односно да од-

реде да ли је реч о остваривању права из ПИО, решавању банкарских проблема или, рецимо, о осећају усамљености. Информације ће давати социјални радници са дугогодишњим искуством, правници, лекари, психолози, а по потреби ће се ангажовати и други стручњаци. Центар је намењен свима који живе у Србији, старијима и члановима њихових породица – каже Бранкица Јанковић.

Центар ће бити од помоћи и у практичном смислу, у зависности од случаја реаговаће при решавању неких техничких препрека.

– Трудићемо се, колико год буде у нашим могућностима, да

помогнемо људима који, рецимо, не познају рад на рачунару или им је потребна помоћ код попуњавања појединих образаца или, пак, треба да их упутимо где се издају или подносе одређена документа. Веома је важно да, уколико је проблем компликован, и ми као институција помогнемо и учествујемо у његовом решавању, односно да контактирамо надлежне установе. Ту смо и да се боримо против свих предрасуда које млади имају о старима. Постојимо и зато да приближимо и дочарамо живот у домовима, разбијемо бројне заблуде. Већина људи, на пример, мисли да у објектима Геронтолошког центра нема слободних места, што није тачно. Ми смо установа са дугом традицијом и репутацијом, константно имамо више од десет хиљада корисника и члан смо Европске социјалне мреже која има седамдесет седам чланова из двадесет пет земаља – истиче директорка ГЦ Београд.

Запослени у Инфоцентру ће настојати да, кад се укаже прилика, олакшају и материјални положај најстаријих суграђана.

– Располажемо и информацијама о једном броју предузећа, културних установа, туристичких агенција, бања које нуде попусте за пензионере, а појединим фирмама предложимо и подстичемо их да уведу повлашћене цене за старију популацију. За све наведено имамо снажан мотив, а то је задовољство наших корисника. Најзад, ми смо први информативни центар ове врсте који је обухватио све аспекте живота у позном добу и иза којег стоји држава. Будући да су ваши читаоци и наша циљна група, желим да их подсетим да је права информација, коју ми можемо да им пружимо, пола пута до решења проблема – наглашава Бранкица Јанковић.

Јелена Оцић

Подршка државе задругарству

Социјалне задруге биће прве недобитне правне форме које ће се бавити комерцијалним активностима

У организацији Групе 484, Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва при Кабинету потпредседника Владе за европске интеграције, Министарства економије и регионалног развоја и Комисије за родну равноправност града Београда одржана је, крајем маја, у Палати Србије национална конференција „Социјалне задруге – корак ближе социјалном предузетништву у Србији“.

Већина учесника Конференције, међу њима и Божидар Ђелић, потпредседник Владе, Дејан Радуловић, саветник у Министарству економије и регионалног развоја, и Мирослав Васин, секретар за рад, запошљавање и равноправност полова у Влади Војводине, сложила се да је држава, након дуже стагнације у развоју задруга на нашем простору, новим предлогом Закона о задругама пружила јасну подршку овом облику удруживања. И стручна јавност окупљена на скупу је закључила да након вишегодишњег недостатка добре воље коначно постоји одлука да се питање задруга уреди. Наиме, предвиђено је да овај предлог закона буде на Влади Србије до краја јуна.

Према речима потпредседника Владе, Божидара Ђелића, очекује се да ће многе социјално угрожене групе, првенствено они који су изгубили посао током транзиције, као и мањине, путем задругарства доћи до посла и зараде, а нови закон ће, уз традиционалне задруге у домену пољопривреде и стамбене изградње, омогућити и оснивање социјалних и здравствених задруга. Ђелић је нагласио да је социјално предузетништво главна мера и најпоузданији начин за решавање социјалних проблема у Србији и подсетио да смо били међу првим земљама у свету које су формирале задруге. Према подацима из 2009. године, у Србији је било регистровано 2.140 задруга са 122.000 задругара и 8.500 запослених, а по речима Дејана Радуловића, у тој години укупни промет свих задруга износио је 50 милијарди динара.

На скупу у Палати Србије се чуло и то да су социјалне задруге само једна од могућих форми социјалног предузетништва, али да у потпуности одговарају принципима које ова врста предузетништва поштује. Речено је да Нацрт Закона о задругама даје нова решења за запошљавање теже запошљивих категорија становништва, њихову социјалну инклузију и побољшање социјалних

Са скупа
у Палати
Србија

сервиса и услуга. Нови закон ће решити и проблем имовине задруга, али и питање њихове регистрације смањивањем потребног броја оснивача са десет на пет. Истакнуто је и да је у развоју система социјалног задругарства неопходна сарадња са локалним институцијама и самоуправама. У том смислу за социјалне задруге треба предвидети и мере подршке – пореске олакшице, такозвану позитивну дискриминацију у систему јавних набавки, приступ бесповратним средствима итд.

Нацрт Закона о задругама оставио је простор за усвајање посебног Закона о социјалним задругама, што би могло да се деси већ до краја године. Социјалне задруге би биле прва недобитна правна форма у нашем систему која би могла да се бави комерцијалним активностима као својом примарном делатношћу. Оне ће кроз визуру новог Закона о социјалној заштити представљати потенцијалне пружаоце социјалних сервиса које је досад традиционално обезбеђивала држава. Због тога је најпре потребно створити неопходну масу коопераната и задругара на терену да би примена Закона била успешнија, а, како је речено, у том сми-

слу треба пратити пример Војводине, која је већ развила сличан концепт.

– Знали смо да овај закон мора бити донесен у Србији, те смо у претходних неколико година стварали будуће кооперанте и задругаре развијајући им свест да ће, када се закон донесе, они лако формирати своје задруге. Ова база будућих коопераната и задругара стварана је у Војводини комбинацијом социјалног предузетништва – решавањем проблема посебно угрожених категорија становништва (самохране мајке, особе са инвалидитетом, ромска популација, избегла и расељена лица, сеоске жене итд.) и тесном сарадњом са невладиним сектором – рекао је Мирослав Васин, покрајински секретар за рад, запошљавање и равноправност полова.

Васин је навео и подстицајне мере које је покрајинска администрација увела за регистравање више од 300 удружења сеоских жена у Војводини у последње две године.

– Оне су се раније бавиле само организовањем разних манифестација, прављењем колача итд. Ми смо тај концепт потпуно променили. Проширивањем делатности ових удружења и њиховим регистравањем у надлежним институцијама претворили смо их у организације које имају све карактеристике предузетничких задруга. Оне се сада баве запошљавањем, производњом сувенира, писањем пројеката... Рецимо, обучили смо 120 жена да пишу пројекте по моделима ЕУ са идејом да директно привуку новац из ЕУ фондова у своја села, као што је то урађено у Мађарској – објаснио је Васин и додао да ће се ова удружења, након усвајања закона, врло лако пререгистровати у социјалне и друге задруге.

Мирослав Мектеровић

Компјутери за сеоске жене

Бојан Пајтић, председник Владе Војводине, и Мирослав Васин, покрајински секретар за рад, запошљавање и равноправност полова, доделили су, 22. јуна, 50 компјутера представницама војвођанских удружења сеоских жена. Донација је остварена уз помоћ Аустријске агенције за развој.

Супротстављени ставови

У Србији је од почетка године до средине јуна, према подацима Самосталног синдиката, одржано 25 штрајкова у којима је учествовало неколико хиљада запослених, а у току је 16 штрајкова и десет протеста. С друге стране, по подацима Уније послодаваца, једну грађевинску фирму која има 100 запослених штрајк кошта око пола милиона динара сваки дан, а због блокаде путева – када се покваре намирнице, прерађивачка индустрија и грађани дневно губе око 15 милиона динара.

Можда су и овакви показатељи били подстицај државној администрацији да правно регулише дешавања у овој области доношењем новог закона о штрајку. Тако би, након двомесечне јавне расправе, радна верзија овог закона ускоро – можда већ у јулу, требало да се нађе пред Владом Србије, а касније и у скупштинској процедури.

У склопу ових активности и Покрајински секретаријат за рад, запошљавање и равноправност полова је, средином маја, организовао јавну расправу о радној верзији Закона о штрајку којим се уређују услови и начин организовања штрајка, као и права и обавезе запослених и послодаваца за време престанка рада. У расправи су, осим покрајинског секретара Мирослава Васина, учествовали и чланови радне групе за припрему нацрта Закона, представници Министарства рада и социјалне политике и репрезентативних синдиката у Војводини, као и представници Уније послодаваца, Привредне коморе Војводине, Инспекције рада и Покрајинског омбудсмана.

Чланови радне групе су подсетили присутне да је право на штрајк изведено право из Конвенције Међународне организације рада, као и да се према одредби нашег Устава запосленима гарантује право на штрајк у складу са законом и колективним уговором. Уз

Јавна расправа у Новом Саду

напомену да су приликом израде радне верзије Закона покушали да помире интересе и послодаваца и радника, они су изложили основна начела која морају бити испоштована при организовању штрајка. То су начело добровољности, заштите имовине, заштите здравља становништва и начело мирног решавања спорова.

Нагласак је био на томе да право на штрајк потиче из права на професионално организовање и да је оно основно али не и апсолутно право, те у одређеним случајевима подлеже ограничењима. Тако су у тексту Закона предложена и конкретна решења којима се уређује до које мере се штрајк може лимитирати, односно која регулишу начин његовог организовања у делатностима од општег интереса. Рецимо, штрајк није дозвољен припадницима Војске Србије, ватрогасним службама, хитној медицинској помоћи и сличним делатностима. Такође, постоји и обавеза да се у неким делатностима безусловно обезбеди минимум процеса рада, на пример у снабдевању водом и струјом или у основном образовању. Постоје, затим, и делатности као што су индустрија чели-

ка или хемијска индустрија, где је због природе посла потребно обезбедити технолошки минимум рада.

На јавној расправи у Новом Саду чуло се и да захтев за штрајк мора бити социјално прихватљив, без насиља, без присиле и да мора бити аполитичан. При организовању штрајка мора постојати непристрасна служба за мирно решавање насталих спорова, а пре почетка мора бити утврђен минимум процеса рада да би се гарантовала безбедност лица и средстава. Синдикати имају право да учествују у одређивању минимума процеса рада, а ако се он не утврди, ради се арбитража (Агенција за мирно решавање спорова). Крајња инстанца су судови.

Нови закон регулише и да се штрајк може организовати на радном месту, односно у кругу пословних просторија послодавца, односно недоласком запослених на рад. Предвиђени су и различити рокови за најаву штрајка – у зависности од врсте обуставе рада чак и до 15 дана раније, а штрајк солидарности биће ограничен на један дан. Међутим, оно око чега су се највише „ломила копља“ изме-

ђу послодаваца и представника радника је новина у Закону – могућност увођења локаута. Институт локаута претпоставља искључење са рада (док траје штрајк) запослених који не учествују у штрајку. Представници синдиката били су јединствени у ставу да се увођењем института локаута у наше законодавство може проузроковати низ различитих злоупотреба од стране послодаваца. Синдикалци сматрају да примена локаута током штрајка омогућава послодавцима да смање укупне трошкове пословања, али би се тиме прекршила одредба Устава Србије којом је запосленима загарантовано право на рад, као и начело добровољности које је основно начело штрајка.

С друге стране, представници послодаваца су нагласили да је ова верзија Закона о штрајку боља од важећег законског решења, и да су сами послодавци захтевали да се унесе институт локаута да би се заштитили и њихови економски интереси.

Остаје да се види у којој мери ће радна група за израду предлога Закона о штрајку уважити сугестије учесника социјалног дијалога.

Мирослав Мектеровић

Претпоставке за примену Споразума

Ради унапређења односа у области социјалне сигурности, 11. октобра прошле године, у Београду је, након преговора, потписан нови Споразум између Републике Србије и Швајцарске Конфедерације о социјалној сигурности. Споразум је ратификован у Народној скупштини Републике Србије и објављен у Службеном гласнику РС – Међународни уговори, број 13/10.

У циљу стварања потребних претпоставки за примену овог споразума у Београду су, од 7. до 9. јуна ове године, одржани разговори између органа за везу Републике Србије – Завода за социјално осигурање, и органа за везу Швајцарске на којима су утврђивани двојезични образци за примену Споразума и Административног споразума за спровођење Споразума.

Делегацију Србије на разговорима предводио је Зоран Пановић, директор Завода за социјално осигурање, а делегацију Швајцарске Сузан Еспозито, Савезно министарство за финансије, Швајцарски пензијски фонд, међународни односи. Пре утврђивања образаца размењене су информације о законодавствима двеју земаља у области пензијског и инвалидског осигурања.

Утврђени су следећи образци: SRB/CH 201 Саопштење, SRB/CH 205 Потврда о осигурању у Србији, Е 205 СН Потврда о осигурању у Швајцарској и SRB/CH 207 Детаљан лекарски извештај са мерним листом. Српска страна је преузела обавезу да, на основу договорених принципа, до краја јула 2011. изради предлог следећих образаца: SRB/CH 202 Захтев

за старосну пензију, SRB/CH 204 Захтев за инвалидску пензију и SRB/CH 203 Захтев за породичну пензију, док ће швајцарска страна нашој у истом року електронском поштом доставити образце CH/SRB 201 и CH/SRB 207. Образац SRB/CH 106 Одобрење здравствених услуга, из осигурања за случај повреде на раду српска страна ће накнадно договорити са надлежним Швајцарским заводом за осигурање од несрећа у Луцерну (СУВА).

Утврђивањем двојезичних образаца стварају се техничке претпоставке које треба да омогуће будућу ефикасну примену Споразума, што је свакако најбитније за држављане обеју земаља.

Разговори органа за везу вођени су у пријатељској атмосфери и међусобном разумевању, а наредни ће се одржати у Швајцарској, у термину који ће бити накнадно договорен.

М. Нешић

ПОЧЕЛЕ ПРИПРЕМЕ ЗА ПОПУЊАВАЊЕ УПИТНИКА О ПОЛОЖАЈУ СТАРИХ У СРБИЈИ

Креирање политике старења

Циљ треће тематске седнице Савета за питања старости и старења, одржане 17. јуна, био је утврђивање и усвајање плана активности и задатака у изради Националног извештаја о старењу у Другој ревизији међународног Мадридског плана акције о старењу у сарадњи са Уједињеним нацијама. Седници овог стручног и саветодавног тела Владе Србије председавао је Милош Немањић, потпредседник Савета, а присуствовали су представници Министарства рада и социјалне политике, Министарства просвете, Министарства здравља, Министарства за људска и мањинска права, Савеза за пензионера Србије и други.

Представљајући Извештај о раду, др Лидија Козарчанин, национални координатор за старење и секретар Савета, истакла је да је активност на националном

нивоу била у складу са стратегијом регионалног спровођења Мадридског међународног плана акције у вези са старењем. Поред осталог, она је навела да су почеле припреме за попуњавање упитника о положају старих у Србији који Уједињеним нацијама треба да буде достављен до краја октобра ове године. У изради упитника ће, поред Савета, активно учествовати не-

владин сектор и министарства у чији делокруг рада спадају и питања старости и старења. Највећи број тема у упитнику односиће се на сиромаштво старије популације и побољшање њеног материјалног положаја. Лидија Козарчанин је нагласила да је од великог значаја за напредак у овој области рад у Европској групи за старење при Економској комисији УН, које чланица-

ма из региона помажу у реализацији, праћењу и извештавању о политици старења.

Према речима Лидије Козарчанин, Србија би требало да прикупи детаљне податке и истражи непријављени рад старијих особа јер не постоје поуздани подаци о томе какав је положај старих људи на тржишту рада. Она је навела да је, на основу добијених података, неопходно предузети одређене мере за решавање проблема рада на црно старије популације. Учесници су током седнице указали и на неопходност побољшања и усавршавања примарне здравствене заштите, благовременог откривања деменције и препознавања дискриминације старијих особа. На седници је присутнима представљен и Водич – УН образац за израду националног извештаја о старењу.

Ј. Оцић

КРАГУЈЕВАЦ

Признање Заводу „Мале пчелице”

Годишња награда за борбу против дискриминације у категорији јавне власти, коју додељује невладин сектор окупљен око Коалиције против дискриминације, припала је директорки крагујевачког Завода за смештај одраслих „Мале пчелице”, др Сузани Перовић:

– Рад у Заводу „Мале пчелице” реализује се у два основна правца, а то су поштовање људских права и инклузија корисника у друштвену заједницу. Невладин сектор има објективнији приступ када је у питању процена рада државних институција, па је ова награда за борбу против дискриминације од изузетног значаја за све

Др Сузана Перовић (лево)

запослене у нашој установи – каже директорка Сузана Перовић.

Напоре у очувању људских права корисника крагујевачког Завода „Мале пчелице” и у реализацији процеса њихове инклузије подржава и Министарство рада и социјалне политике. Подизање нивоа квалитета услуга, изједначавање права корисника Завода и њихов повратак у заједницу главни су циљеви рада ове установе и у наредном периоду. Иначе, Завод за збрињавање одраслих у Крагујевцу спада међу највеће установе тог типа на Балкану. У њему је тренутно смештено око 900 корисника.

М. Сантрач

У НОВОМ БЕЧЕЈУ

Пут хране кроз историју

Активисти општинске организације СИР, у сарадњи са Савезом инвалида рада Војводине, организовали су у Новом Бечеју културно-забавну манифестацију образовног карактера – „Пут хране кроз историју”.

Председник општинске организације, Војислав Лукачев, припремио је одличну презентацију која је одушевила присутне у препуној сали Дома културе.

Од подсећања на прошлогодњи сусрет, када се говорило о обновљивим изворима енергије, питања „једемо ли да живимо или да уживамо”, односно шта ћемо, колико ћемо и докле ћемо јести, па до ГМО (генетски модификоване) хране будућности коју белосветске корпорације већ увелико производе и пласирају на тржишта, време је заиста пролетело.

Уследила је шетња прелепо уређеним кејом до Туристичке организације, и обиље прича о овој вароши коју писани документи помињу као град тврђаву још 1091. године.

Уз заједнички ручак и дружење уз томболу, планиране су нове активности и будући сусрети.

И. М.

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ПАЛИЛУЛЕ

Избори и Клуб пензионера

На Изборној скупштини Удружења пензионера београдске општине Палилула, одржаној 17. јуна, за првог човека Удружења у новом четворогодишњем мандату поново је изабран досадашњи председник, Никола Косановић. Посао потпредседника у истом периоду обављаће Милка Радуловић.

Поред избора новог руководства, на Скупштини је једногласно донета и одлука о отварању Клуба пензионера, у Кнез Даниловој улици број 4, што значи да ће палилулско удружење имати свој простор у којем ће пензионери моћи да се друже, проводе слободно време и планирају будуће активности. Таква одлука наишла је на велико одобравање и одушевљење чланова Удружења пензионера ове београдске општине.

Г. О.

Никола Косановић

Производњу учили у Словенији

Представници двадесетак сеоских газдинстава из Нове Вароши, који су прошли обуку за органску производњу, посетили су Словенију да би се у пракси упознали са начином узгоја, прераде и плазмана воћа и повртарских и ратарских култура произведених без употребе вештачких ђубрива и пестицида.

У селима у околини Марибора, Крања и Бледа пољопривредници су боравили четири дана, а ова студијска посета организована је у оквиру пројекта „Унапређење ратарске производње у брдско-планинским регионима“ који наше Министарство пољопривреде, у сарадњи са Пољопривредним факултетом у Земуну, реализује у златарском крају. Органска производња која је у Србији још у повоју у Словенији је интензивира пре десетак година и добија све више присталица међу пољопривредницима.

– Да органска производња има будућност и да је економски исплатива новорашки пољопривредници су у Словенији могли да се увере на конкретним примерима што ће им, како очекујемо, помоћи да се одреде и да са класичне пређу на пољопривредну производњу у потпуно

природним условима. Чињеница је да је органска производња мање продуктивна од конвенционалне, али је и цена органски произведене хране на тржишту знатно виша. Међутим, тржиште у Србији још није довољно развијено, па је тек мали број пољопривредника тренутно спреман да се упусти у пословни ризик. Слична ситуаци-

ја је пре десетак година била и у Словенији, а данас је тамо органска пољопривредна производња основни извор прихода за више од две хиљаде сеоских газдинстава – каже Милинко Шапоњић из Канцеларије за локални економски развој при општинској управи у Новој Вароши.

Ж. Дулановић

ШАХОВСКА СИМУЛТАНКА У ВРЊАЧКОЈ БАЊИ

Намучили и велемајсторе

Поводом обележавања 143 године организованог бављења туризмом, општина Врњачка Бања је, у сарадњи са Шаховским савезом централне Србије, организовала јединствену и за многе незаборавну шаховску симултанку дуж целог бањског парка. На 1.143 табле, што је највећа партија организована на Балкану, са велемајсторима су се надметали, без предавања

партија, шахисти из целе Србије, а догађај је пратио велики број Врњачана и њихових гостију.

– Манифестација је успела и оправдала је наша очекивања. Желели смо да шах вратимо на стазе старе славе, а велики број младих који су одиграли по неколико партија са велемајсторима говори да наша земља има перспективу и таленте. Шахисти из 25 градова Србије показали су зна-

ње и квалитет, а неки су и намучили шаховску легенду Светозара Глигорића, затим Алису Марић, Ивана Иванишевића, Горана Чабрила, Сузану Максимовић, Ирину Чалушкину, Ненада Ристића и друге наше велемајсторе. Симултанку су помно пратили и медији и на крају сам од учесника чуо похвале, што ме посебно радује – рекао је Зоран Сеизовић, председник општине Врњачка Бања.

Секретар ШСЦС, Миливоје Миливојевић, захвалио је учесницима и посетиоцима што су се одазвали у толиком броју, напоменувши да су грађани у надметању освојили 43 поена. Први потез на почетку симултанке повукао је легендарни Светозар Глигорић, а промотер ове манифестације била је велемајстор Алиса Марић.

Д. Ивановић

ПОСЛЕ ПРВОГ ЗВАНИЧНОГ УПОЗОРЕЊА О МОБИЛНИМ ТЕЛЕФОНИМА

Скратите причу

Директна веза између дуготрајне употребе и настанка тумора на мозгу тек треба да буде доказана, али опасност је реална и треба је свести на што мању меру

Причај, причај, причај... „Папагајска“ реченица којом је један овдашњи мобилни оператер пре неку годину промовисао свој „екстра повољни“ пакет услуга очито је била добро смишљена чим смо је сви запамтили, а и вртела се на свим ТВ каналима до изнемоглости.

Све и да су разговори потпуно бесплатни, данас ово више не звучи као добра препорука при сазнању да претерана употреба мобилних телефона носи потенцијални канцерогени ризик. Резултате тимског рада тридесетак научника из 14 земаља објавила је почетком јуна Међународна агенција за истраживање рака (IARC) Светске здравствене организације, а налази су добили светски публицитет.

Према класификацији IARC, мобилни телефони сврстани су на трећи од пет нивоа, као „могуће канцерогени“, због могуће повезаности са глиомом, врстом можданог тумора. Поређења ради, други ниво носи ознаку „вероватно канцероген“, а први само „канцероген“, рекло би се без дилеме. Уз ово треба имати на уму да сама класификација не одражава величину ризика, већ чврстину доказа да ризик постоји, био он велики или мали, објашњавају знаци.

У случају мобилних, према месту сврставања на скали доказа има засад довољно за размишљање, опрез, забринутост и, свакако, продужетак изучавања.

Прво упозорење ове врсте, са оваквог места, евидентно не значи коначну чињеницу, већ релевантно запажање на основу којег ће испитивања бити убудуће спровођена, али већ сад би могло да представља прекретницу у начину на који приступамо електронским направама које су нам измениле живот.

Стога, ако не баш овог часа, у блиској

будућности је врло вероватно да ће подстицање на велику причу преко мобилног телефона бити незамисливо као што данас ником не пада на памет да рекламира сунчање или пушење. Неке ствари једноставно постану и културолошки превазиђене.

Истраживања утицаја мобилних телефона на околину и здравље корисника има небројено много, а закључци су често контрадикторни, зависно од конкретног делокруга испитивања, трајања пројекта и броја испитаника.

Истини за вољу, ако би се насумице погледало шта је објављивано последњих неколико година, налази су се углавном сводили на утешну констатацију да мобилни телефони „ипак не изазивају рак“.

Пре тачно годину дана, из исте ове поменице агенције потекла је информација да након испитивања више од десет хиљада људи није установљена веза између упо-

требе телефона и повећаног ризика, јер не постоји „биолошки механизам по којем би мобилни телефони могли да изазову карцином“, али и да ће анализе бити настављене.

Могуће је да ово што смо недавно чули представља управо резултате тог наставка. Најављујући даља истраживања Кристофер Вајлд, челни човек IARC-а, напоменуо је да позорност изазива дуготрајна и претерана употреба телефона и да би на основу досадашњих сазнања практичне мере требало да иду у правцу ограничавања, смањивања директне изложености већом употребом слушалица или чешћим слањем порука уместо разговора.

Према речима стручњака, већина студија одиста није потврдила фаталан утицај мобилних телефона на појаву тумора, али досадашња сазнања нису довољна да се та веза потпуно искључи. Поготово су недовољно испитане последице на дуге стазе, за шта постоји и логично објашњење. Мобилни телефони су у масовној употреби не више од две деценије, а тумор на мозгу се развија јако дуго, отприлике десет, двадесет година, тако да научне студије са дефинитивним налазима тек треба да буду изведене и заокружене.

И лаицима је додуше јасно да је негативни утицај електромагнетног зрачења мобилних телефона готово неизбежан. Интернетом је недавно кружила застрашујућа прича у сликама на ту тему. Јаје постављено између два укључена мобилна телефона било је после неког времена скувано. Испод слике стајало је питање: „А шта ли тек ради вашем мозгу?“

Упркос свему, мобилне телефоне је, чини се, немогуће избацити из нашег живота. У свету данас има регистрованих пет милијарди апарата, а глобално тржиште достићи ће до 2015. године вредност од 350 милијарди долара. Становници Србије имају у просеку по један телефон и (бар) ту су на европском нивоу, док су Црногорци све преишли. Тамо сваки грађанин има најмање два телефона што је, статистички,

Црну Гору сврстало на друго место у свету, одмах после пребогатих Уједињених Арапских Емирата.

Ако их се већ не можемо одрећи, можемо и морамо телефонирање да сведемо на разумну меру. Лекари, рецимо, тврде да деца млађа од 12 година не би смела да користе мобилне, а Савет Европе затражио је недавно да се из свих школа избаце ови апарати, као и бежични интернет, управо због зрачења.

Чак и ако све то захтева време и превелика одрицања, нешто може да се уради без одлагања и велике муке – да се скрати прича.

Д. Драгић

РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Circle Dock Bar

Уколико желимо да улепшамо десктоп, поставићемо на њега Windows 7 circle dock bar. Да бисмо користили овај кружни документ бар, морамо прво да га инсталирамо:

а) уђемо у неки интернет претраживач, па у пољу за претраживање укуцамо: Download Windows 7 circle dock bar и клинемо на наслов: Download Windows 7 circle dock bar for free;

б) изаберемо опцију Download Windows 7 Circle Dock Bar, клинемо на Your Circle Dock Download will start shortly, па клинемо на дугме Download Now;

с) на екрану ће се појавити прозор са именом zip. фајла који треба да сачувамо на нашем рачунару – CircleDock0.9.2Alpha8.2.zip;

д) клинемо на дугме Save, изаберемо фолдер Downloads да у њему сачувамо фајл, па поново клинемо на дугме Save и када се поступак чувања фајла заврши, клинемо на дугме Close;

е) уђемо у фолдер Downloads да бисмо распаковали фајл, па изаберемо дестинацију где желимо да сместимо фолдер и клинемо на ОК.

Када се поступак заврши, клинемо на извршни фајл Circle Dock. На екрану ће се приказати кружни документ бар који можемо да улепшамо и прилагодимо својим потребама.

Circle Dock bar се састоји из:

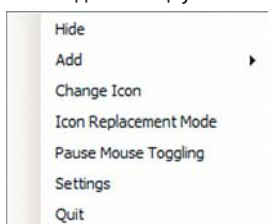

а) Centre button – представља централно дугме кружног бара;

б) Background – представља прстен око централног дугмета;

с) Dock items – представља фолдере које креирамо на прстену.

Када десним тастером миша клинемо на било који сегмент Circle dock bara, видећемо следеће опције:

а) Hide – користимо је да бисмо сакрили Circle dock bar;

б) Add – користимо је да бисмо на Circle dock bar dodali

foldere (Dock Folder) и фајлове (Blank Icon);

с) Change Icon – користимо је да бисмо

променили изглед Centre button, Background или Dock items, у зависности од тога на ком се сегменту Circle dock bara налазимо;

д) Settings – користимо је да бисмо подешавали величину, изглед и провидност сегмената Circle dock бара по жељи;

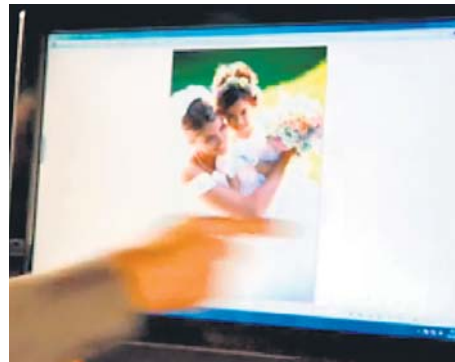
е) Quit – користимо је да бисмо затворили Circle dock bar.

Touch screen

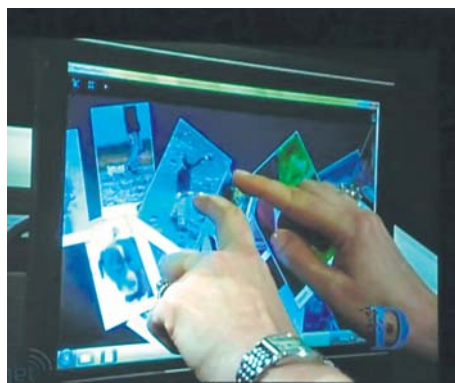
Увођење Windows touch представља забавнији и природнији начин за интерактивну комуникацију са рачунаром. Када удружимо Windows 7 са touch screen PC, можемо да користимо прсте уместо миша и тастатуре и да на тај начин потпуно контролишемо рачунар. Подржавајући multitouch технологију Windows 7 отвара свет нових могућности јер су покрети идентични онима које користимо у реалном животу.

Тако дупли клик левим тастером миша постаје дупли додир прстом на жељену икону.

Други покрети такође личе на комуникацију са физичким објектима. Са једне на другу екранску страницу прелазимо повлачећи прст горе-доле. Са једног на други објекат (рецимо слику) прелазимо као да листамо новине.

Прозоре повећавамо тако што прсте доведемо на њихове ивице и удаљавајући их један од другог повлачимо ивице ка крајевима екрана.

Уколико желимо да ротирамо неку фотографију, окрећемо прсте један око другог.

Нови програми који долазе са неким touch screen PC, укључују и 3D виртуелну земљу коју можемо да вртимо рукама. Прстом вртимо глобус, додирнемо тачку на Microsoft Surface Globe (површина Земљине кугле) и увеличамо земљу, град и улице до тога да можемо да видимо и најситније детаље.

Унос и обрада текста, покретање мултимедијалних садржаја, свирање клавира, бојење прстима у програму Paint и играње игрица предивни су садржаји које нам нуди touch screen PC.

За ово задовољство потребан нам је touch screen PC који подржава multi touch (HP TouchSmart серија). Потражимо PC или монитор који има Windows 7 лого и на коме је написано Windows Touch. То значи да је уређај прошао Microsoft тест који нам осигурава да уређај подржава multitouch технологију.

Наставиће се

Предраг Јовановић

Шестетнина са поврћем

Запечене тиквице и макароне

(за четири особе)

Време припреме: 40 минута

Састојци: 400 г макарона, со, 700 грама тиквица, 2-3 кашике италијанског песто соса (у тегли), 150 г крем сира, 300 мл павлаке, 200 мл млека, четири јајета, бибер, две гране босиљка, главица белог лука.

Припрема: Скувати макароне у сланој води према упутству на паковању. Опрати их хладном водом и оцедити. Загрејати рерну на 200 степени. Тиквице опрати, очистити и исећи по дужини на кришке, затим премазати песто сосом. Умутити крем сир са павлаком, млеком, јајима, сољу и бибером. Очистити бели лук, испасирати га и промешати са претходно припремљеном смесом. Сложити макароне и тиквице у посуду за печење која је претходно намазана уљем, преко тога равномерно распоредити павлаку и све пећи око 45 минута. Добро опрати босиљак и издвојити листиће којима ћете украсити јело.

Пита с поврћем

(за четири особе)

Време припреме: 90 минута

Састојци: 200 гр брашна, 100 гр маргарина, мало соли, три кашике сецканог першуновог листа, три кашике хладне воде, 150 гр наренданог траписта, 200 гр мешаног поврћа, једна паприка, четири јајета, 1,5 дл млека, мала главица црног лука, кашичица сенфа, со, бибер.

Припрема: Обарити поврће. Помешати брашно, рендани маргарин и со. Умесити fine мрвице, додати воду и першун и замесити глатко тесто. Подмазати плитку округлу тепсију и обложити је тестом тако да буде подигнуто уз ивицу тепсије. Тесто посути ренданим качкавалем, додати обарено поврће. На поврће ставити паприку исечену на колутове. Лук исећи веома ситно. Умутити јаја, млеко, сенф, со, бибер, додати исецкан лук, па тиме прелити питу. Пећи у загрејаној рерни на 180 Ц око 50 минута.

Напомена: После печења питу оставити да се прохлади па тек онда сећи и служити.

Једноставно тесто (плетеница)

(за четири особе)

Време припреме: два сата

Састојци: 600 гр брашна, мало паковање свежег квасца, 50 гр путера, 1,5 кашичица соли, кашичица шећера, 400 мл млека, жуманце, кашика млека, кашика уља.

Припрема: Одвојити пет кашика брашна, остало просејати у већу посуду и у то додати рендани путер. Месити прстима док се маса не претвори у fine мрвице. Додати квасац претходно потопљен у шољу топлог млека са шећером, сољу и одвојеним брашном. Додати угрејано преостало млеко. Тесто добро умутити варјачом (не сме да буде лепљиво). Направити лопту од теста и месити десетак минута док не постане глатко, сјајно и еластично. Вратити тесто у дубљи суд и покрити чистом крпом. Оставити га 40 ми-

нута на топлом, док не удвостручи количину. Надошло тесто премесити лагано и кратко (1-2 мин.). Плех подмазати уљем и посути кашиком брашна. Поделити тесто у три јуфке и сваку обликовати у ваљак дужине око 30 цм. Тесто уплести као плетеницу, ставити у плех, покрити крпом и оставити 30 мин. на топлом. Рерну загрејати на 200 степени, а затим смањити на 180 степени. Плетеницу премазати жуманцем умућеним са кашиком млека. Пећи 20 минута, поново премазати и пећи још 10 минута.

Затим оставити на жици од шпорета да се охлади.

Напомена: Од овог теста се могу правити разни облици и могу се додавати разни састојци: кад се тесто кратко премесује може му се додати свеже или осушен и издробљен рузмарин и суво грожђе. Такво тесто поделити на 10-12 јуфки, сваки део обликовати у лопту и сложити у округли плех. Оставити да одстоји 30 минута, премазати жуманцем умућеним са млеком и посути рузмарином, затим пећи на исти начин.

НЕОБИЧНА УПОТРЕБА ОБИЧНИХ СТВАРИ

БАНАНА

Кору банане можете искористити за враћање сјаја кожним ципелама или пак сребру. Одстранити све влакнасте остатке са унутрашњег дела коре банане. Њиме истрљати предмете од сребра или кожне ципеле. По завршетку обрисати сувом крпом или папирним убрусом.

Кором банане можете очистити прашњава и потамнеле листове кућног цвећа.

Ако вам биљне ваши нападају руже или друго баштенско цвеће, закопајте суве или исецкане коре од банане неколико центиметара испод површине земље око биљке коју су нападе ваши. Убрзо ћете се ослободити штеточина.

БИБЕР

За борбу против досадних мрва употребите бибер. Ставите бибер на места на која

мрави обично долазе, нпр. дуж радне површине, и мрави ће ускоро нестати.

БАЛЗАМ ЗА КОСУ

Понестало вам је средство за скидање шминке? Са мало балзама за косу скинућете шминку са лица лако и једноставно. Балзамом за косу можете заштитити чизме и зимске ципеле. Само их премажите слојем балзама и биће заштићене.

Припремила: С. Д.

И гужва, и без инцидената

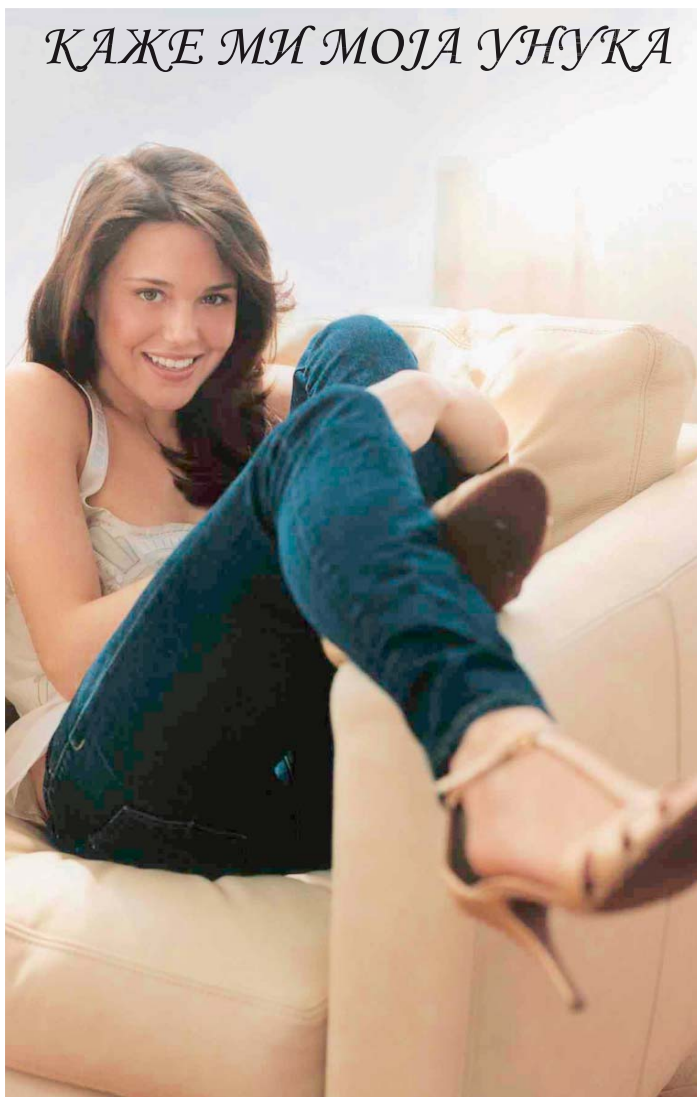
Има и финог и културног света у овој земљици, мада не изгледа увек тако, а можда се ти фини и лепо васпитани људи, млађи, старији, који год, просто не виде у маси оних других који све то нису

Хао, бакасице, ево мене да те видим, цмокнем и испричам ти како је било на Ушћу у суботу. Па да, наравно, на концерту Здравка Чолића, знам да и ти волиш његове песме. Искрено, нисам скоро била на тако добром концерту, а знаш и сама да волим да идем и да сам на сваком где није баш прескупо. Ма не, нисам ишла кад је скоро долазила она, што ти кажеш, странкиња, а испало је баш добро да нисам јер шта сам све чула од оних који јесу, срећа моја да нисам за то лову давала. Него хтела сам да ти кажем како је у суботу било добро, врх стварно.

Чола ти је изашао на време и певао скоро без престанка до један сат ноћу. Хаос је био, сви одушевљени, сви певају, везе немам колико је света тамо било али пише око сто хиљада. А моја другарица са неким ортацима отишла на Калиш јер нису купили карте (мада стварно није лупио неку цену да се шлогираш) па да га слушају одатле. Каже, игла није имала где да се удене колико је тамо људи дошло да слуша. Атмосфера супер свуда. Није скоро неко направио нешто тако добро у овом граду. И професионално скроз. Нема ту приче, смарања, да би се продужило време, само оно због чега смо сви и дошли: песме, једна за другом, и ни једну јединцату коју смо желели да чујемо није изоставио. Ако ме питаш ко је све био, могу само да ти кажем – све генерације. Ма, скоро да је било и твог годишта, добро не баш вршњака, али нешто мало млађих да видиш јесте. Знаш кад оно мама и тетка кажу да су као тинејџерке биле његови фанови, а и девојке које сад имају нешто преко тридесет причају да су као клинке говориле да ће се, кад порасту, удати за Чолу. А пази сад, и дан-данас девојке „падају“ на њега.

Све у свему, супер вече. Сва очекивања испуњена и превазиђена. И никаквих инцидената ни глупости није било, све баш онако културишка, а сензационално. Може, значи, и код нас тако да буде. Не мора све да заврши гужвом, тучом, уз полицију, жандармерију... Има и финог и културног света у овој земљици, мада не изгледа увек тако. Можда се ти фини и лепо васпитани људи, млађи, старији, који год, просто не виде у маси оних других који све то нису. Не зато што се утопе у масу јер их је мање, не верујем у то, него су просто исувише фини па се склоне пред насилничким и дивљачким понашањем. И не зато што их је, не дај боже, срамота што и сами нису тако насилни, безобразни и све остало, него једноставно да не би били повређени и при том не мислим повређени као личности, него чисто физички. Јер то се дешава стално. Видиш и сама да сваки дан у неког пуцају, ножеве потезу и свашта нешто. Па се сав тај фини свет склања у страну, сагиње главу и труди се да буде неприметан да га ови који су из друге приче не би приметили и малтретирани. А дешава се да им неко „западне за око“ јер је сувише углађен па пробају докле иде граница његове финоће и углађености.

КАЖЕ МИ МОЈА УНУКА

Па шта све само по превозу може да се доживи! Ти не идеш често и не идеш кад је гужва, па си се одвикла од тога да гледаш како момка малтретирају неки хулигани зато што је, рецимо, устао бакасици или трудници. Шта му све не кажу, па га гуркају, па исмејавају јер је „фин као из Финске да је сад стигао“. Да, да, баш сам пре неки дан то гледала. А он се све помера, склања, ћути и сагиње главу, као да је он урадио нешто лоше што је устао, а не они који и даље седе и деру се и малтретирају цео аутобус. И знаш шта, нико од путника ни да писне, нико од старијих да им подвикне, опомене их. Сви ћуте, задубили се у своје новине или нешто јако важно посматрају кроз прозор. Дошло ми из коже да искочим. А где ја да им се успротивим, могу за ужину да ме смажу. Али, нисам издржала: кад је већ дошла моја станица, ја се са степеница окренем и свашта им истресем. Боље да ти не понављам, има после да ме смараш на тему какав ми је речник. Па ето какав, једини који такви разумеју. Шта ти мени што сам рекла, па морала сам, просто нисам могла да се правим да се ништа не дешава. Ма јесам, водила сам рачуна да се одмах врата затворе и да ја збришем одатле, а они стали да лупају по прозору. Сад не знам шта је после било, можда су се још горе окомили на оног момка и остале путнике, али морала сам да им саспем колико су безобразни.

Ето где ја заврших причу о концерту. Знаш, једино ми скаче живац на помисао да је можда у праву један мој другар који је то вече рекао да га нервира идеја да још једино Цеца у овој земљи може да окупи толики свет на концерту. Све желим да се надам да се прешао... а прибојавам се да није.

Бака Мара

ПРИРОДА У НОВОМ ПАКОВАЊУ

Сасвим другачија сапуница

Сапун који настаје у хладном поступку има за основу биљна уља у њиховом целовитом облику; одликују га ниске температуре прераде и много рада, креативности и љубави за овај посао

Занатска радионица „Биоидеа“ за ручну израду сапуна настала је с намером да се традиција и наслеђено искуство у његовој изради споје са новим научним сазнањима и достигнућима из области козметологије, фитотерапије, фармакогнозије, како би се добио природан производ. Радионица је мала али обилује идејама од којих је већина и реализована. Шта се све заправо крије иза назива „Биоидеа“, какав је био њен развојни пут, за наш лист је објаснила Санида Клариф, координатор за социјално предузетништво.

– Први пут смо практично видели израду сапуна у кухињским условима за време НАТО бомбардовања. До тада је у нашој перцепцији сапун био смештен на полицама драгстора или дрогерија као производ о чијем настанку се и не размишља, као нешто што постоји само по себи. У време несташице бака нам је показала како се сапун прави од масноћа и каустичне соде, и то је за нас било откриће – присећа се наша саговорница.

По завршетку Хемијске школе у Београду код најмлађег члана домаћинства родила се идеја да теоријско знање примени у изради биљних сапуна.

– Кренули смо у истраживање, мој син Вања и ја. Нису била довољна традиционална знања која су нам пренели старији, а у близини није постојала ни једна сапунџијска радња, те смо се окренули интернету и оно-

Санида Клариф

ме што се у свету ради. На наше изненађење, у иностранству је увелико била отпочела промоција биљних сапуна ручне израде. Сакупљали смо знања и слике. Срећом, један пријатељ нам је из Индонезије донео неколико ручно израђених сапуна и рецептуру. Тада је, могу слободно да кажем, започела наша авантура, имали смо све потребне елементе и довољно смелости – објашњава Санида Клариф.

Показало се да се рецептура хладног поступка, која је распрострањена у земљама богатим биљним уљима, увелико разликује од поступка прављења сапуна утемељеног у нашој традицији.

– Наши преци су сапун кували од остатака масноћа, понекад чак и од костију уз додаток каустичне соде, а у недостатку соде користила се потаса која се правила од пепела буковог дрвета и воде. Обично би се у време јесењих спремања зимница у углу дворшита ложила ватра за

мали казан у који се убацивала неупотребљена масноћа и потаса. На крају се додавала и кухињска со, те се одвојени сапун, боје тамног карамела, сипао у плиће алуминијумске посуде и остављао да се хлади. Ножем би се резали правоугаони комади који су имали мало непријатан мирис, због лошег квалитета масноћа, али су добро прали веш услед вишка каустичне соде. За лице и нису баш били препоручљиви – преноси нам своја сазнања Санида Клариф.

Тако се у размишљању о изради квалитетног, природног сапуна и потрази за производом који је користан за здравље, који чисти и негује, отишло и даље... Комплетан технолошки поступак, као и контрола улазних сировина али и финалног производа поверени су акредитованој лабораторији Института за физичку хемију у Београду.

– Било је неопходно сазнати целовиту историју сапуна, увезати традицију са новим сазнањима из фармакогнозије, фито-

терапије, ароматерапије и, наравно, дефинисати технолошке поступке ради очувања високовредних сировина у финалном производу. Сапуне правимо од природних сировина без синтетичких конзерванса, адитива и боја. Користимо биљна уља – маслиново, бадемово, сунцокретово, кокосово, палмино – која дају здрав производ. „Биоидеа“ сапуни су додатно обогаћени хладно цеђеним уљима, свежим екстрактима биља и додацима као што су мед, млеко, клице житарица – што негује тело, док мирисна уља која сами правимо хране душу. Биљни глицерин, као саставни део наших сапуна, обезбеђује хидратацију коже. Зрење сапуна траје четири до пет недеља, при чему се контролише Рн вредност до тачке која је оптимална и за осетљиву кожу. Због недостатка хемикалија у свом саставу „биоидеа“ сапуни олакшавају стања коже узрокована дерматозама и екцемима. Кремаста пена омогућава природним додацима да дубље продру у кожу што, уз мирис који стимулише, представља прави мали луксуз за здраву кожу – наводи наша саговорница.

Стрпљива и детаљна ручна израда, уз контролу свих сегмената настајања сапуна, резултира малим серијама изузетног квалитета и дизајна, али ни то није све.

– Водили смо рачуна и о паковању, које је еколошко и декоративно. У сарадњи са невладиноом организацијом Група 484 покрећемо радионице отвореног типа за традиционалну израду биљних сапуна, где ће знања и искуства бити доступна и лако примењива. „Биоидеа“ сапун ће ускоро заживети и као сувенир, у оригиналном паковању које дочарава наше поднебље, а сам производ симболише назив главног града Србије и дочарава дух Београда – истиче на крају Санида Клариф.

Јелена Оцић

Британци све даље од пензија

Највећи синдикат радника у државном сектору супротстављање владиној реформи сматра „борбом генерације“

Последњи дан јуна означен је као „дан Д“ за највећи синдикат запослених у државном сектору Британије. За тај датум је заказан генерални штрајк – или почетак серије генералних штрајкова – против владиног плана за пензијску реформу која би, у оквиру широких мера штедње, државном буџету требало да допринесе са 2,8 милијарди фунти или 3,1 милијарду евра, али и да, кад цео нови систем заживи, уштеди око 14,5 милијарди евра годишње.

Синдикат УНИСОН, који тврди да има скоро милион и по чланова, каже да ће на улице извести и све друге који су незадовољни предложеним мерама и најављује протест са 10 милиона учесника описујући га као „битку генерације“. Британска штампа тај најављени протест већ види као највећи од 1926. године.

У моменту настанка овог текста преговори још трају, а пошто овај број „Гласа осигураника“ излази баш на дан заказаног протеста, можемо да говоримо само о његовим узроцима, а не и последицама.

Влада премијера Дејвида Камеруна је суочена са истом комбинацијом проблема као и друге западне економије (и не само оне): лошим стањем националних финансија и продуженим животним веком пензионера. Садашњи услов за пуну пензију радника у државној служби, 65 година (мушкарци) и 60 (жене),

установљен је још после Другог светског рата, када је просечно очекивано животно доба било 66,4 године за мушкарце и 72,5 за жене. Данас је то 77, односно 82 године.

Као и на другим местима, и у Британији је овај пораст цивилизацијски и друштвени успех, који међутим има своју фискалну цену и ствара сасвим нову ситуацију због које лабуристичка влада намерава да спроведе пензијску реформу. Реформа би имала неколико главних елемената: померање животног доба за престанак радног века на 66 година већ 2020, повећање пензијских доприноса за три одсто и нову формулу за израчунавање пензија. Уместо да мера буде последња плата, обрачун би се правио на основу просека примања за цео радни век.

Померање границе за само годину дана (за мушкарце) и постепено (до 2020) изједначавање радног стажа и за жене вероватно би лакше било прихваћено да није ова друга два елемента. Први удара по џепу док се још ради, а други би многима прилично угрозио пензионерски стандард на који су рачунали. „Да смо знали да ће се уговор мењати, не бисмо остали у државној служби“, протестују запослени, сматрајући да радни уговор не може да се мења једнострано, поготово за оне који су при крају каријере.

Посебно оштећене предложеном реформом сматрају се Британке, пре свега оне рођене средином педесетих. С обзиром на тајминг ступања на снагу нових мера, догодиће се да ће нека тамошња жена, рођена на пример 1953, у пензију отићи са 63 године, док би њена колегиница рођена само 12 месеци касније морала да ради три године дуже. У овој другој категорији се, како се на-

води, налази 330.000 Британки, довољно да редове штрајкача повећа у знатној мери.

И док влада наговештава да би следећи потез могао да буде аутоматско „индексирање“ доба за пензију са статистиком о животном веку, открива се да је главни проблем уствари у томе што су Британци генерално, не само они у државном сектору, неадекватно припремљени за пензијске дане. То је најпре прилично драстично разголити економска криза, а затим и она фискална – стање државног рачуна. Недавно истраживање је, наиме, показало да се за пензију финансијски припремају углавном они старији, који имају преко 50 година, док се они између 30 и 50 прилично нехајно односе према будућности.

Сваки пети Британац при том за сопствени пензијски фонд не одваја баш ништа. Према једном рачуну, пензија од које може да се живи пристојно, или боље рећи нормално, требало би да износи 24.300 фунти (27.163 евра) годишње, што значи да би у моменту одласка у пензију сваки Британац у свом пензијском фонду морао да има бар 425.000 фунти (475.000 евра).

Јасно је да то полази за руком само неким, па је тако оно што Британци желе да имају као пензионери у великом нескладу са оним што сами чине да то обезбеде.

Што се тиче актуелног заплета, мало има изгледа да попусте било влада, било синдикати. Оно што власти у Лондону посебно брине јесте могућност да се, чак и ако се ништа не догоди током лета, главни обрачун одржи на јесен, када ће синдикати бити боље припремљени, а чланство до краја мобилисано.

М. Бекин

ПЕНЗИОНЕРИ ЈУЖНОГ БАНАТА У ОПОВУ

Најбољи у шаху и пикаду

У организацији Општинског удружења пензионера Опово у мају је, у хотелу „Стари Банат“, одржан традиционални турнир пензионера јужног Баната у шаху и пикаду. Пензионерке су, у просторијама Шах клуба, снаге одмериле само у пикаду.

Најпре је гостима у клубу пензионера приређен доручак, а потом су екипе приступиле надметању које се одвијало у веома пријатељској атмосфери, каква и приличи старијој популацији. По завршетку такмичења сумирани су резултати и проглашени екипни победници и најбољи појединци.

Прво место у пикаду освојила је екипа Панчева, друго место припало је тиму из Ковина, а треће место заузела је екипа Ковачице. За најбољу такмичарку у пикаду проглашена је Милена Младеновић из Панчева.

У шаху је прво место такође припало Панчевцима, друго екипи Опова (са истим бројем поена), док је треће место освојила екипа Вршца. Најбољи појединац у шаху био је Бранко Михајловић из Панчева. Пехаре за награђене екипе и за најбоље појединце уручио је Матеја

Илић, председник Општинског удружења пензионера Опово, а плетете општинским удружењима уручила је секретар Биљана Антић.

Свечаност проглашења победника и доделе признања обављена је у великој сали хотела „Стари Банат“, где је приређен заједнички ручак за све учеснике.

Завршном делу турнира присуствовао је и председник општине Опово, Милорад Солдатовић, који је поздравио присутне и пожелео им пријатан боравак у овом месту.

Током трајања такмичења председници јужнобанатских општинских удружења одржали су радни састанак са председником Савеза пензионера Војводине, Миланом Ненадићем. На овом састанку се разговарало о критеријумима за дефинисање категорије социјално угрожених пензионера и о томе како у овим тешким временима помоћи најугроженијима.

Задовољни гости напустили су Опово са жељом да се што пре поново сретну, а следећи сусрет је заказан на јесен у Алибунару.

Миливоје Стегић

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА СТАРИ ГРАД

Ново руководство и нове активности

Удружење пензионера београдске општине Стари град изабрало је недавно на конститутивној седници ново руководство на челу са председницом Снежаном – Неном Шантић, потпредседником Милованом Завишићем и члановима месних одбора који чине Извршни одбор удружења. Формиран је и Надзорни одбор и донети су сви акти неопходни за валидан рад. Истовремено, председница удружења је изабрана за чла-

на Извршног одбора Градске организације пензионера и члана Скупштине Савеза пензионера Србије.

Удружење, раније Општинска организација пензионера Старог града, формирано је после Другог светског рата. И данас негује тековине наслеђене из тог периода али ради и на модернизацији која је у овом времену неопходна.

Оно што никада није престајало у овом удружењу јесте дух пријатељства и међусобне

помоћи. Доласком новог руководства покренут је низ активности – почев од сређивања просторија, до организовања шишања за пензионере (понедељком) по цени од 100 динара, услуга кројачице (уторком), мерења притиска (средом), доласка геронтолошке сестре на бесплатна саветовања (четвртком), савета фармацеута и нутриционисте, бесплатних савета адвоката једном месечно... до изложби слика и књижевних вечери.

Два пута месечно организују се излети и до сада су чланови били у прилици да обиђу многе споменике културе и духовности, вредна налазишта, али и сеоска домаћинства. У удружењу функционише и Фонд солидарности који нуди пуно погодности, а честе су и акције поделе бесплатних пакета за најугроженије.

Удружење пензионера Стари град налази се у Цетињској 9 и ради сваког дана од 9 до 12 часова. **Снежана Шантић**

Фрула, фолклор, стара јела...

Већ низ година у Жабарима се одржава традиционална манифестација Спасовдански сабор. Тога дана је слава истоименог храма у овој општини, на којој се окупи више од триста учесника из читаве Србије. Тако је и ове године организован дводневни Спасовдански сабор у оквиру којег је одржана изложба старих алата и предтакмичење фрулаша Подунавског и Браничевског округа, као и града Београда, за републички сабор фрулаша који се одржава у Прислоници код Чачка.

За сабор у Прислоници у категорији до 12 година гласирала се Ирена Марић из Осанице, у конкуренцији сениора прошао је Радојко Ђорђевић из Смедеревске Паланке, док је Милош Пржић био најбољи у категорији савремене музике.

Поред културно-уметничког друштва „Жабари“, у програму су наступили и чланови КУД „Света

Петка“ из Смедеревске Паланке, Обреновца, Ђуприје, Доње Ливадице, Топонице и Свилајнца, као и Љуба Лукић, естрадни уметник. Сви они су игром, песмом и шалом увесељавали присутне. Ипак, највећу пажњу посетилаца сабора у Жабарима привукло је такмичење у припремању старих јела и њихова дегустација.

Сл. Костантиновић

ЗАВИЧАЈНИ МУЗЕЈ У РУМИ

Пола века од прве изложбе

Отварањем изложбе четири аутора, у Руми је недавно обележено 50 година од прве аматерске градске изложбе слика. Пре пола века, као и данас, ликовној публици представили су се сликари аматери Љиљана Лолић, Никола Тртица, Никола Шимулак и Драго Драгић. Они су давне 1961. године на наговор неколико посленика културе отворили изложбу у просторијама Библиотеке и тада привукли пажњу Румљана. О првој изложби и раду четири сликара аматера говорили су на отварању новинар Бошко Неговановић и директор Зави-

чајног музеја, Радован Кузмановић.

Професор књижевности Љиљана Лолић, правник Никола Тртица и електроинжењер Никола Шимулак у међувремену су отишли у пензију, а Драго Драгић ради као технички сарадник за предмет вајање на Академији уметности у Новом Саду. За њима су бројне самосталне и колективне поставке у Србији и иностранству, на којима су освојили бројне награде, а недавно, на отварању последње изложбе Завичајни музеј био је препун њихових поштовалаца.

Д. Р.

КУСАДАК

Забава на Тројице

Месни одбор пензионера Кусатка на челу са председником Милосавом – Миком Спасојевићем организовао је за своје чланове, али и за остале припаднике трећег доба из Смедеревске Паланке, Тројичну забаву. Овој забави, а планира се да она постане традиционална, присуствовали су, између осталих, и Славољуб Ђурић, председник Скупштине општине Смедеревска Паланка, и Слободан Б. Пантић, председник паланачких пензионера.

Присутне је најпре поздравио домаћин, председник кусадачких пензионера, а уз иће, пиће и игру споменула се и која о њиховим активностима у прошлој, али и у овој години. На крају је озваничена иницијатива да се највероватније већ од наредне године Тројице славе као дан месног одбора пензионера Кусатка.

Сл. К.

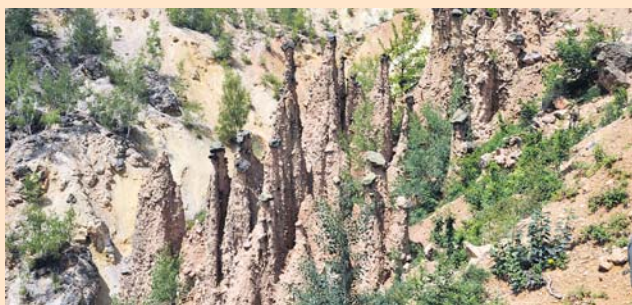
СВРЉИГ

У посети Ђавољој вароши

Ђавољу варош, светску атракцију чудног имена и чудесног изгледа, и Пролом бању 14. јуна ове године посетило је педесеторо пензионера из Сврљига. Испод планине Радан, на 30 километара од Куршумлије, предивни пејзажи и уоквирене фигуре задивили су излетнике. Неки су и више пута били, али увек са још јачим утисцима. И посета Пролом бањи, на падинама Радана, донела је обиље позитивних утисака. Развој туризма у овој бањи је у успону, а чести гости су управо пензионери.

Хладна проломска вода освежила је уморне путнике, а надморска висина и пријатан ваздух готово да су их позвали да остану бар неки дан. Био је то пријатан једнодневни програм, а организатор, Актив жена Удружења пензионера општине Сврљиг, планира да направи још неки излет на овој релацији јер, како кажу, има великог интересовања међу најстаријом популацијом.

С. Ђ.

ЗРЕЊАНИН

Обележен Спасовдан

Општинска организација Независног синдиката пензионера јавних служби Србије из Зрењанина прославила је, 2. јуна, своју крсну славу – Вазнесење Господње, у народу познатију као Спасовдан. Према речима Јеленка Крајована, председника општинске али и републичке организације, прослави је присуствовало више од 200 пензионера, углавном из Зрењанина и околине јер су њихови пријатељи и колеге из Сурчина, Ужица, Сефкерина и Новог Београда били спречени да дођу због проблема са блокадом путева у Војводини.

Обележавању славског дана присуствовали су Ранко Хрњаз, председник Независног синдиката просветних радника у Покрајини, Ласло Тот, председник Независног синдиката радника културе Војводине, и Владимир Милошев, председник Одбора за привреду у Скупштини Зрењанина.

Обред освећења и сечења славског колача обавио је свештеник Слободан, а кума славе била је Милена Драгојлов, док ће наредне године та част припасти Драгици Ламбић.

М. М.

ЛАПОВО

Милетов трофеј

Железнички пензионер Милорад – Миле Јовановић (58), некадашњи машиновођа а сада страствени риболовац из Лапова, уловио је, 21. априла, вараличарењем сома од 17,5 килограма, дугачког 134 центиметра, на Великој Морави, у потесу Бунари у овој шумадијској варошици.

– Борба је трајала 35 минута. У помоћ ми је притекао пријатељ и комшија Марко Божиновић. Трофеј је завршио на роштиљу и у рибљој чорби за рођаке и пријатеље – с поносом истиче Јовановић.

Иначе, овај пензионер риболовац редовни је учесник кленијада, смуђијада, штукијада широм Србије. Пре неколико година у Врњачкој Бањи освојио је друго место и сребрну медаљу.

Ј. Н.

БЕОГРАД

С Емилијом кроз Србију

Пензионери општине Раковица, месне заједнице Миљаковац, поред свих осталих активности посебно воле када дође време излета. А захваљујући њиховој председници, Емилији Миловановић, ови излети нису само пуко разгледање лепота Србије, већ и својеврсни историјски и географски приказ места која обилазе. Миљаковачки пензионери су тако, захваљујући својој председници, не само видели многе манастире, музеје, градове и бање по Србији, већ су о њима много тога и сазнали.

Тако је било и када су посетили Вуков Тршић, где је направљена и ова фотографија да се не заборави виђено и доживљено.

Р. М.

ПИРОТ

Пензионери „Тигра“ посетили Београд

Синдикална подружница пензионера пиротског „Тигра“ организовала је, крајем маја, једнодневни излет до Београда за четрдесетак својих чланова. „Тигрови“ пензионери посетили су Кућу цвећа, спомен-обележје Јајинци, гроб патријарха Павла у Раковици, као и споменик Незнаком јунаку и авалски торањ.

М. А.

ЛОЗНИЦА

Дан УПРУПОЛ-а

Удружење пензионисаних радника унутрашњих послова Лознице (УПРУПОЛ), 14. јуна 2011. године, обележило је свој дан, петогодишњицу оснивања и рада. Одржана је свечана седница Скупштине Удружења на којој је председник Рајко Видић укратко изложио шта је све урађено у протеклих пет година.

Поводом дана УПРУПОЛ-а, у оквиру реализације пројекта остваривања социјално-хуманитарних активности, Удружење је за 17 најугроженијих чланова исплатило новчану помоћ од по 4.000 динара.

Посебно је истакнуто да је овај пројекат подржала градска управа Лознице, која је за његову реализацију Удружење одобрила донацију од 40.000 динара.

Свечаној седници су присуствовали представници Асоцијације удружења пензионера унутрашњих послова Републике Србије и председници удружења из Новог Сада, Кањиже, Ваљева, Шапца и Лознице.

З. С.

БОЉЕВАЦ

Домаћице „умесиле“ круну

На Општинској смотри фолклора, одржаној по 41. пут у средишту Црноречке котлине, било је десетак група домаћица које су припремале традиционална јела по рецепту својих бака. Прво место на овом такмичењу освојила је група жена из Сумраковца, коју је предводила Верица Томић, пољопривредни произвођач и домаћица из овог села.

– Припремиле смо четрдесетак врста најстаријих јела из кухиња наших бака, и то углавном она која су од домаћих састојака а спремају се релативно брзо и нису скупа – каже Верица.

Занимљив је био и хлеб у облику царске круне, испечен од пшеничног брашна, који је можда утицао на то да стручни жири предвођен Јовишом Јанковићем, првим витезом кулинарства у Тимочкој крајини, баш овој групи додели прво место.

Р. М.

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

Зашто мање страна

„Глас осигураника“ који стиже у наше Удружење, а и многим члановима на кућне адресе, мање-више је једини лист који велика већина нас чита. Пошто платимо рачуне и лекове, остане нам једва за најнеопходније, а новине, сложићете се, не спадају у то. Једва чекамо да стигне „Глас осигураника“ и читамо га од корица до корица.

Зато смо и били јако разочарани када смо видели да је број страна смањен и то, по нашем мишљењу, доста. Више нема ни оних рубрика о

здравству, ни репортажа о местима у Србији, ни много тога што смо јако волели да читамо, а сад очито нема места за то.

Због тога у име свих нас пишем с молбом да вратите стари број страна да би могли да стану и они текстови на које смо навикли у вашем листу, а сад за њих нема места. Били бисмо јако захвални ако нам изађете у сусрет.

У име пензионера из Зајечара

Б. Панић

Више шале

У име чланова Удружења инвалида рада и инвалидских пензионера града Врања, молимо да у вашем и нашем листу буде мало више хумора. Због ниских примања можемо само да се смејемо.

Предлажемо да смањите скандинавку на 8x8 цм и тако добијете мало више простора за хумор. Доста нам је што решавамо животне проблеме, па нам још задајете и „скандинавске“ проблеме.

У нади да ћете уважити нашу сугестију, пријатељски вас поздрављамо!

Чедомир Ристић, секретар Удружења

Некад и сад

Наплаћивање приноса

Напоменули смо да је прикупљање прихода најтежи део уредске службе и у нормалним приликама. А како је познато, у току 1939. настали су у свету догађаји који су били од утицаја и на наше економске прилике. Међутим, можемо са задовољством да констатујемо да су и поред оваквог стања ствари послови у нашој привреди показали повољан резултат, а следствено томе и Окружни уред у финансијском погледу постигао је веома повољан успех према резултатима пословања ранијих година.

Код прикупљања прихода, односно наплаћивања уредских тражбина и у току 1939. уред се руководио искуством и начелима да поступком и према уредским дужницима не угрожава њихово материјално стање а да при томе енергично прикупља дужне приносе.

(Пензиони завод за службенике у Београду од 1938. до 1939, Београд, 1940)

Приходи од доприноса

Према подацима из Извештаја о финансијском пословању РФ ПИО, приходи од доприноса, као најважнијег извора финансирања Фонда, били су лане 11,16 одсто већи у односу на 2009. годину. Уједно, они су и 9,68 одсто већи од планираних прихода за 2010. Разлог за ово повећање је тај што је, према закључцима Владе Србије о повезивању стажа, на име доприноса за одређени број осигураника уплаћено 26,2 милијарде динара. Гледано по категоријама, највећи износ доприноса у вредности од 240,97 милијарди уплаћен је за запослене, који су и најбројнији осигуранци. За категорију самосталаца је на име доприноса уплаћено 18,05 милијарди, а по овом основу је код пољопривредника уплаћено 2,65 милијарди динара.

Ј. О.

Допринос за пољопривредно осигурање

? Љиљана Станковић: Моја мајка је стекла услов за пензију 8. 4. 2011. године, са 60 година живота и 17 година радног стажа. Међутим, када је поднела захтев у ПИО, речено јој је да се дужи за доприносе за пољопривредну пензију. Од имања имамо само кућни плац од непуна три ара, који се водио на моју мајку када су је 1. 1. 1986. из месне канцеларије пријавили на пољопривредну пензију. Радни однос је засновала 1987. године и радила је до 2003, када је поново почела да се води као пољопривредник. Никакво решење у вези са тим није добијено. У пореској управи нема никаква дуговања, а катастар је дужи порезом од четири динара. ПИО је дужи за 10 година доприноса на пољопривреду. Речено јој је да ће јој се одузмати трећина од пензије кад је буде остварила док се дуг не врати. Мислим да је ово неправда и грешка према мојој мајци. Молим вас за одговор.

Одговор: Тачно је да је од 1. 1. 1986. године уведено обавезно пољопривредно осигурање за власнике пољопривредног имања који су живели и радили на том имању. Ваша мајка је ступањем у радни однос 1987. године аутоматски прекинула, по приоритету осигурања, пољопривредно осигурање, али није знала да је када је прекинула да ради, као и даље власник пољопривредног имања на коме је живела, аутоматски враћена у пољопривредно осигурање. Свакако да је требало да органи локалне управе о томе обавесте Вашу мајку те би она избегла бројне непријатности које сада преживљава приликом остваривања права на старосну пензију. Што се тиче олакшица и смањења обавеза према Фонду ПИО, Ваша мајка може да поднесе захтев за мировање стажа ако је у периоду

од 2003. године, када је остала без посла, била болесна у мери која јој онемогућава бављење пољопривредном делатношћу. За овај случај је потребно прибавити медицинску документацију која би то потврдила. Такође, ако је у овом међупериоду било година у којима су биле елементарне непогоде које су спречавале пољопривреднике да обављају пољопривредну делатност, такође треба поднети захтев за мировање пољопривредног осигурања, у ком периоду би Ваша мајка евентуално била ослобођена плаћања доприноса.

У сваком случају, од 1. 1. 2011. године Ваша мајка се не би могла сматрати пољопривредним осигураником јер по измењеним законским решењима пољопривредни осигураник би морао бити власник 0,5 хектара пољопривредног земљишта.

Пензија само на корисников рачун

? М. П., Беч: Да ли корисник старосне пензије са сталним боравком у иностранству, без адресе пребивалишта у Републици Србији, који има члана породице са сталним боравком у нашој земљи, може тражити да му се пензија исплаћује на рачун члана породице, који се води код пословне банке са седиштем у Републици Србији? На тај начин би корисник пензије могао да прима пензију петнаестодневно, како је уобичајено, а са банкарском картицом може да подигне новац из банкомата.

Одговор: Лице које неки корисник пензије овласти да у његово име прима његову пензију, укључујући чланове породице, може ту пензију да прима само на своју кућну адресу или уз овлашћење да подиже пензију са текућег рачуна корисника пензије. То практично значи да

само корисник може да отвори текући рачун у Србији на који ће се уплаћивати пензија, а овлашћено лице, без обзира на то да ли је члан породице, може са тог текућег рачуна подизати пензију. Према томе, није могуће да се пензија исплаћује на текући рачун овлашћеног лица.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

Није пензија него накнада

? Драган Челанковић, Корбово: У инвалидској пензији сам од 3. 2. 2007. године. До сада сам поднео неколико захтева у ПИО Бор да ми се повећа пензија али до данас нисам добио одговор. Пензија ми је 4.200 динара месечно. У Филијали ПИО у Кладову су ми одговорили да пензија не може да се повећа због минималног оштећења. У ПИО Бор су ми затражили из привременог решења податке за 1988, 1996, 2003. и 2007. годину и ја сам им те податке послао. Није ми јасно зашто се још водим на бироу за запошљавање где се јављам свака три месеца.

Одговор: Ви се не налазите у инвалидској пензији, већ сте као инвалид рада који је без своје кривнице остао без посла по чл. 225 Закона о ПИО остварили право на накнаду у висини 50 одсто инвалидске пензије. У том смислу Вам је и донето решење Филијале Бор 2008. године. На овако одређену накнаду Ви имате право док се поново не запослите или не остварите неки други облик осигурања, као што је обављање самосталне или пољопривредне делатности, те се из тих разлога и даље јављате бироу, односно Националној служби запошљавања.

Што се тиче висине накнаде, она је мала јер би, на основу расположивих доказа, и Ваша инвалидска пензија била мала, а 50 одсто од тако одређеног износа је такође веома мало. С обзиром на то да нисте пензионер већ корисник накнаде у смислу чл. 225 Закона о ПИО,

немате право на одређивање најнижег износа пензије, већ само на реалан износ одређен према Вашој заради. Било би свакако добро да се прибаве недостајући подаци због чијег недостатка је решење привремено, јер је могуће да би једино ти подаци колико-толико могли да утичу на висину накнаде коју примате. Иначе, накнаду коју примате, ако у међувремену не уђете у неку врсту осигурања, моћи ћете да користите до остваривања права на старосну или инвалидску пензију. Да бисте остварили право на инвалидску пензију, морали бисте да припремите нову медицинску документацију, у случају погоршања Вашег здравственог стања, и поднесете нови захтев на основу кога би орган вештачења ценио Ваше здравствено стање и евентуално проценио да код Вас постоји потпуни губитак радне способности.

Старосна наша а породична пензија из иностранства

? Верица Веселиновић, Шабац: Интересује ме да ли имам право на своју личну пензију јер ове године ћу испунити услов што се тиче стажа осигурања. Иначе примам породичну пензију из Немачке. Каква су моја права?

Одговор: Нема ништа спорно у томе да остварите право на своју старосну пензију по стажу навршеном у Републици

Србији, по испуњењу законских услова, и да после тога наставите са примањем породичне пензије из Немачке.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	СИМБОЛ КИСЕОНИКА	ВАЈАРСТВО	ПРОДУЖИТИ	ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТ	ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ИТАЛИЈАН. СКУЛПТОР, МАРИНО	ИМЕ ГЛУМИЦЕ МАНЧИЋ
МЕМБРАНА					ОЗНАКА МАРОКА ЖЕЛЕЗН. ПРЕКОП		
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ХЕМИЈСКИ ЕЛЕМЕНТ ГОРЊИ ДЕО СТОПАЛА						
ШКАРТ У ПРОИЗВОДЊИ (МН.)							
СТВАРАН, ИСТИНСКИ							
ЖЕНСКО ИМЕ							
ПАРК У ЉУБЉАНИ							КИЛОТОНА (СКР.)
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	КИНЕСКИ (СКР.) РАДИО ЛОКАТОР				ПРЕРАЂИВАЊЕ	ОЗНАКА ЗА КАРАТ ЈАПАНСКИ ПОЗДРАВ	
ОРУЖАНИ СУ- КОБ НАРОДА				УЗВИК УЉУТКИВАЊА КОЈЕ ИМА КРИЛА			
ОЗНАКА АМПЕРА	РИБЉА ЈАЈАШЦА ЈЕДАН ЗАНАТЛИЈА						ПРВАК, ШАМПИОН
ИНИЦИЈАЛИ ПИСЦА ЕРИЈА			МАТИ ПОСЕДОНА СЛАТКО ВОЂЕ				
ГРАДИЋ У ГРЧКОЈ							
СТВАРНО МОГУЋ							ФОЛК ПЕВАЧИЦА, МЕРИМА
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	МЕСТО У БОСНИ КОЛУМБИЈ. ПЕВАЧИЦА						
МЕСТО У СРБИЈИ							
МЕСТО У СЛОВЕНИЈИ					СИМБОЛ СРЕБРА ОСЕЂАЈ, ОСЕЂАЊЕ		
КИНЕСКИ ФИЛОЗОФ, ЈУ				ОЗНАКА ОБИМА ОРГАНИ ВИДА		СИМБОЛ КИСЕОНИКА ВРСТА ПАПАГАЈА	
НИШТА, НИКА- КО (ТУР.)			ЈЕДНОЦИФРЕ- НИ БРОЈ НАРОДНА БАНКА				
ВЛАСНИЦИ РАНЧЕВА							
СУДИЈА (ЛАТ.)							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: Истриани, Саратов, пријава, ланен, Ава, акт, та, Асир, акација, Сијам, придеви, реми, ан, коп, Аца, Остап, ц, столар, натеран, атамани, Атик, Оран, ла, пар, рад, станица

Дејан Палаковић

Непливач

Мени ни ајкуле не могу ништа. Ја сам непливач.

Фали нам даска да премостимо неспоразуме.

Без обзира на језичку баријеру, више разумевања имам за стране него за домаће издајнике.

Нас је лако наћи. Ми смо увек у праву.

Стране језике не говорим. Браним се ћутањем на ма-терњем језику.

Народ је огорчен, што је подношљивије него да је љут.

Разменили смо ниске ударце и прешли на високу политику.

Ружни снови су ми утеха за овакву јаву.

Био сам на лицу места, али је званични извештај занимљивији.

Важно је учествовати, рече правда.

Кад нико не би делио наше мишљење, глупости би нам биле знатно веће.

Нисмо му дали власт, него смо човека дали власти.

Слепо вам служимо, али видимо шта нам радите.

Јак сам на перу, али попуштам пред компјутером.

Милен Миливојевић

Игњат Галато

Да ли сте знали ...

... да је, према последњим подацима, Луксембург најбогатија европска земља када је реч о бруто домаћем производу, док је Бугарска најсиромашнија? БНП Луксембурга, мерен стандардом куповне моћи, износи 283, а Бугарске само 43.

... да је са површином од 0,4 километра квадратна и свега 770 становника, од којих ниједан нема стални боравак, Ватикан нај-

мања држава на свету? За њим следи кнежевина Монако са површином од 0,7 км², па острвска државица Науру у Јужном Пацифику, а затим Тувалу који чини девет минијатурних острва смештених између Аустралије и Хаваја. Пето место на листи најмањих земаља заузима Сан Марино са површином од 61 км².

... да је Комонвелт (или Британска заједница народа) заједница независних суверених држава које су некад припадале Британској империји? Ова заједница данас броји 53 чланице које британског монарха признају као врховног поглавара.

... да је са површином од 17.098.242 км² Русија највећа држава на свету? Она заузима 11,5 процената укупне површине Земље; следе Канада, Кина и САД.

... да је Казахстан највећа држава на свету без излаза на море, а Индонезија највећа и најнасељенија држава састављена искључиво од острва?

... да Србија са 77.474 км² заузима 117. место на светској листи (од укупно 233 земље) и заузима мање од 0,01 одсто укупне светске територије?

... да је Украјина највећа држава са комплетном територијом у Европи, а Судан у Африци?

... да Азија, највећи и најнасељенији континент, заузима чак 30 одсто Земљине површине? Састоји се од 46 земаља и излази на три океана.

... да је Нови Зеланд географски најизолованија држава? Његов најближи сусед, Аустралија, удаљена је 2.000 километара.

... да, изгледа, највише среће имају становници Андоре, мале кнежевине смештене у Пиринејима, између Француске и Шпаније?

Просечан држављанин Андоре може се надати животном веку од најмање 85 година, што је далеко највиши светски просек.

(X)уморне мисли

И поред свих историјских смена и промена, суштина остаје иста: појединци чине друштво, друштво чини појединцима.

Ја нисам ни за за ни за против. Ја сам за између.

Тепих је наше највеће национално благо. Покрива све проблеме.

Не може се свима угодити! Месо и шећер су скупи, али со и песак су свима доступни.

Има дана за мегдана, повика ноћ.

У кавалерству смо претерали! Жене живе све дуже од мушкараца.

Продајем теле као бика. Уновчавам будућност.

Судећи по понашању, највише трошимо метил-алкохол.

Витомир Теофиловић

Миланко Косиновић

Доскоци

Можда је човек постао од мајмуна. Ја знам неке који у томе нису успели.

Упражњавам борилачке вештине. Борим се да преживим.

Одабрао сам лекара. А и са гробаром сам у добрим односима.

Како можете да тражите националну пензију кад вас нисмо видели на естради?!

Ковачи наше среће остали су без наковња. Користе само срп.

Благо вама што имате проблеме. Бар нешто имате.

Што је зверка крупнија, трагови за њом су мање видљиви.

Они који су у игри, највише греше у корацима.

Код пиромана свака идеја пали.

Пешак и у шаху најпре страда.

Раде Ђерговић